

econventio

kerekasztal közhasznú egyesület

ECONVENTIO TESZT 2019

ÁLTALÁNOS ISKOLÁSOK EREDMÉNYEI

2020.01.31.

Tartalom

Bevezetés	3
Az Econventio-mérés és felépítése	4
Közreműködők	5
Érdekességek	6
1. Az általános iskolások teljesítménye	6
2. Az elméleti és számolás feladatok között szoros, pozitív irányú kapcsolat figyelhető meg	6
3. Akik rendszeresen félre tesznek általában jobb eredményt értek el	7
4. Jobban teljesítettek a teszten azok, aki játszanak pénzügyi tematikájú játékokkal	8
5. Akik pozitívan állnak a munkához, általában jobban teljesítettek a teszten	9
6. Akik érdeklődnek a pénzügyeik iránt, jobban teljesítenek	10
Részletes Eredmények	11
Demográfiai adatok	11
1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások	12
2. Befektetések, megtakarítások	16
3. Hitelezés	20
4. Munkavállalás, adószámítás	24
5. Általános gazdasági ismeretek, nyereségszámítás	28
6. Általános szociális ismeretek, nyugdíjszámítás	32

BEVEZETÉS

A 2019-es Econventio általános iskolás pénzügyi kultúra tesztet 438 fő töltötte ki. A teszten a kitöltők átlagosan közel a kérdések felét, 5,7 darab kérdést tudtak helyesen megválaszolni a 12 kérdésből (azaz a kérdések átlagosan 48 százalékát). Témakörök tekintetében a legjobb eredményt a befektetések, megtakarítások és az általános gazdasági kérdéseket tartalmazó témakörben érték el a válaszadók, előbbiben kérdések 65 százalékát, míg utóbbi témakörben 55 százalékát helyesen megválaszolva. A legjobb eredményt elérő kérdések is ezekből a témakörökből kerültek ki.

A problémás területet a munka világához tartozó kérdések jelentették. Ebben a válaszok 34 százaléka volt csupán helyes. A nagy arányban helyesen megválaszolt kérdések többsége számítási kérdés, illetve azt is megállapíthatjuk, hogy a tudásteszt feladatokon jobb eredményt elérők a számolási kérdésekből is többet tudtak helyesen megválaszolni.

A pozitív attitűd és a pénzügyek iránti érdeklődés jelentősen pozitív irányba befolyásolta a teszten elért eredményeket. Azok a diákok, akik rendszeresen félre tesznek és konkrét terveik vannak megtakarításaikkal, átlagosan a kérdések felére tudtak helyesen válaszolni. Míg azok, akik nem gyűjtenek, csupán a kérdések 43 százalékára válaszoltak helyesen. Hasonló különbség figyelhető meg azok között is, akik rendszeresen játszanak pénzügyi tematikájú játékokkal és akik nem játszanak ilyen típusú játékokkal. Illetve 28 százalékkal több helyes válasz érkezett azoktól, akik érdeklődnek a pénzügyeik iránt, szemben azokkal, akik saját bevallásuk szerint nem igazán foglalkoznak a pénzügyeikkel. A munkához való hozzáállás tekintetében is jelentős különbség volt megfigyelhető. Azok, akik zsebpénzért szívesen végeznének nyári munkát átlagosan 37 százalékkal több kérdésre válaszoltak helyesen, mint azok akik nem.

Jelen dokumentum a kitöltők által elért eredményeket tartalmazza, melyben megtalálható benne egyesével az összes, tesztben szereplő kérdésre adott válaszok megoszlása.

Az Econventio-mérés és felépítése

A pénzügyi kultúra az egyének pénzügyi döntéshozatalát meghatározó tényezőket foglalja magába. Az Econventio általános iskolásoknak készült felmérése hat témakörben 24 kérdésből áll össze (ebből 12 darab tudásteszt-kérdés és 12 darab attitűdkérdés), amely témakörök a mindennapi pénzügyek területeit érintik:

1. Általános banki, pénzügyi ismeretek: számlavezetés, tranzakciós költségek, bankkártya használat, bankrendszer, pénzügyi szolgáltatások, devizák és valuták
2. Befektetések és megtakarítások: befektetési formák, célok, időtávok, kamat és hozam különbsége, hozam és kockázat kapcsolata
3. Hitelek: diákhitel, egyéb hitelfajták és jellemzőik
4. A munka világa: diákmunka, jövedelem, adók és járulékok, vállalkozások
5. Általános gazdasági ismeretek: infláció, államadósság, adózás
6. Biztosítás és nyugdíj: öngondoskodás, nyugdíjrendszer, biztosítások típusainak jellemzői

A kérdőív témakörönként 2-2 darab tudásteszt kérdést tartalmaz, ebből 1-1 darab elméleti jellegű, míg 1.1 számítási feladat is található minden témakörben. A 12 tudásteszt kérdésre adott helyes válaszokat figyelembe véve számítjuk az Econventio-indexet. Az index értéke a kitöltők átlagteljesítménye, azaz a helyes válaszok arányának átlagaként van definiálva. Ennek értéke a modell mind a hat vizsgálati dimenzióját egy-egy számértékkel jellemezzük, mely gyakorlatilag az egyes dimenziókra adott helyes válaszok számát mutatja. Az Econventio-indexet úgy állítjuk elő, hogy a modell mind a hat dimenziója azonos súllyal befolyásolja az index értékét. Az Econventio-index így egy $[0;100]$ intervallumba eső érték, melynek magasabb értéke magasabb átlagteljesítményt mutat.

A kérdőív a 12 darab tudásteszt kérdés mellett témakörönként 2 darab attitűdkérdést is tartalmaz, amellyel a kitöltők pénzügyekhez és bizonyos témakörökhöz való hozzáállását vizsgálhatjuk.

A kérdőíven elért eredmények feldolgozása során az Econventio-index kiszámítása mellett az egyes kérdésekre adott válaszokat és attitűdöket demográfiai tényezőkkel is összehasonlítottuk.

KÖZREMŰKÖDŐK

Az Econventio felmérés előkészítésében és lebonyolításában résztvevő intézmények és képviselőik, akiknek ezúton is köszönetüket fejezzük ki közreműködésükért:

Econventio Kerekasztal Közhasznú Egyesület:

Sápi Ákos
elnök

Kovács Katalin

Tráserné Horváth Annamária

Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar:

Dr. Kovács Péter

Dr. Kosztopulosz Andreász

Kuruczleki Éva

Lipták Lilla

Rácz Tamás

Állami Számvevőszék:

Dr. Kovács Diána

Nemzeti Adó- és Vámhivatal:

Dr. Vas Adrienn

Nemzeti Művelődési Intézet:

Kárpáti Árpád

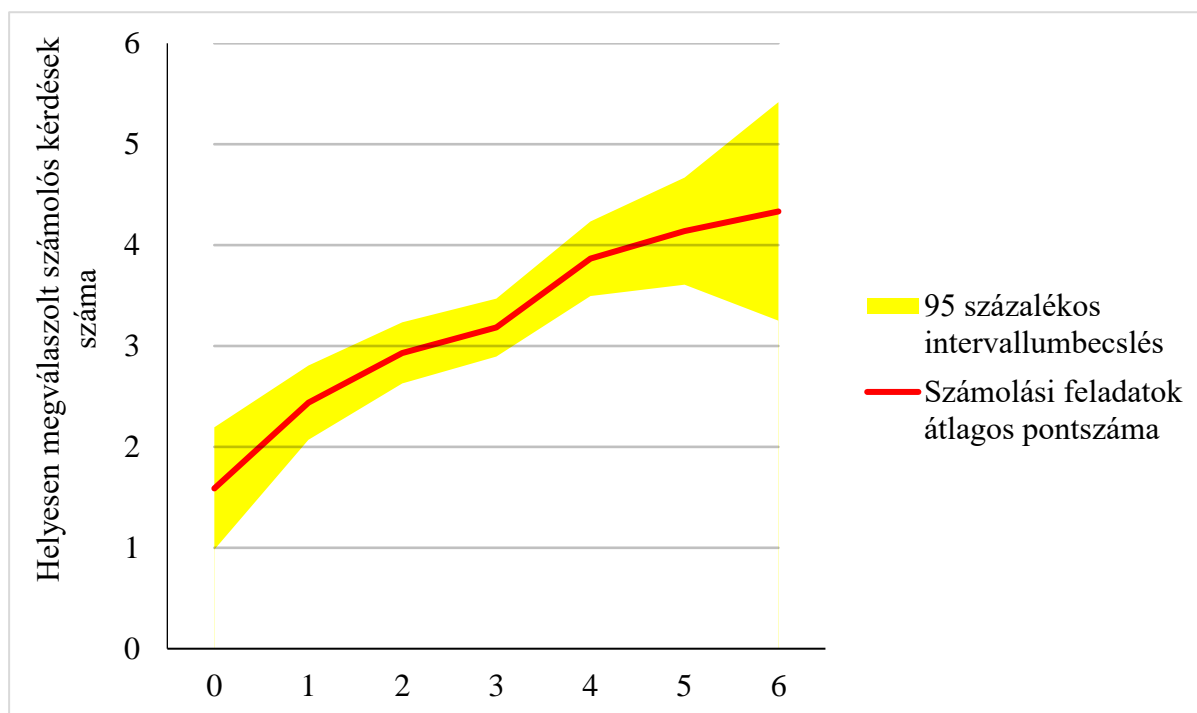
ÉRDEKESSÉGEK

1. Az általános iskolások teljesítménye

Összesen 6 elméleti és 6 számolós kérdést tettünk fel az általános iskolásoknak, így az eredmények tükrében átlagosan és megközelítőleg 3-3 kérdésre tudtak helyesen válaszolni. A diákok mind az elméleti, mind pedig a számolós feladatok esetében a munka világához kötődő kérdéseknél teljesítettek a legrosszabbul. A munkához kötődő elméleti kérdésre a diákok 34,62 százaléka, míg a számolós feladatra csupán 31,90 százalékuk válaszolt helyesen.

2. Az elméleti és számolós feladatok között szoros, pozitív irányú kapcsolat figyelhető meg

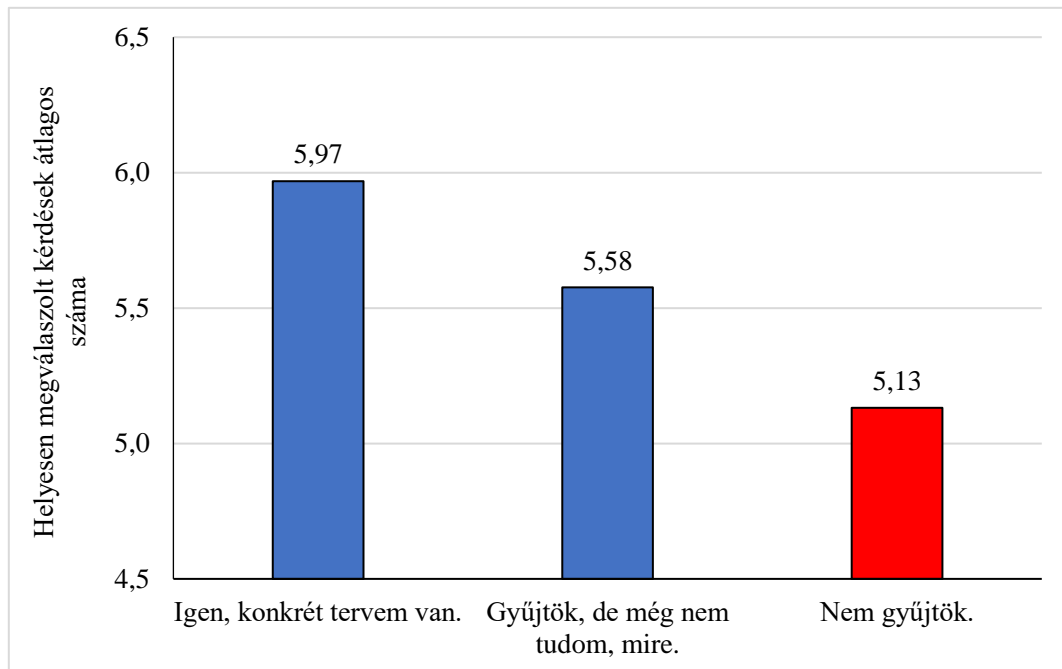
Helyesen megválaszolt elméleti kérdések száma, db

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

3. Akik rendszeresen félre tesznek általában jobb eredményt értek el

Helyes válaszok átlagos száma a „Teszte félre valamire?” kérdésre adott válaszok függvényében

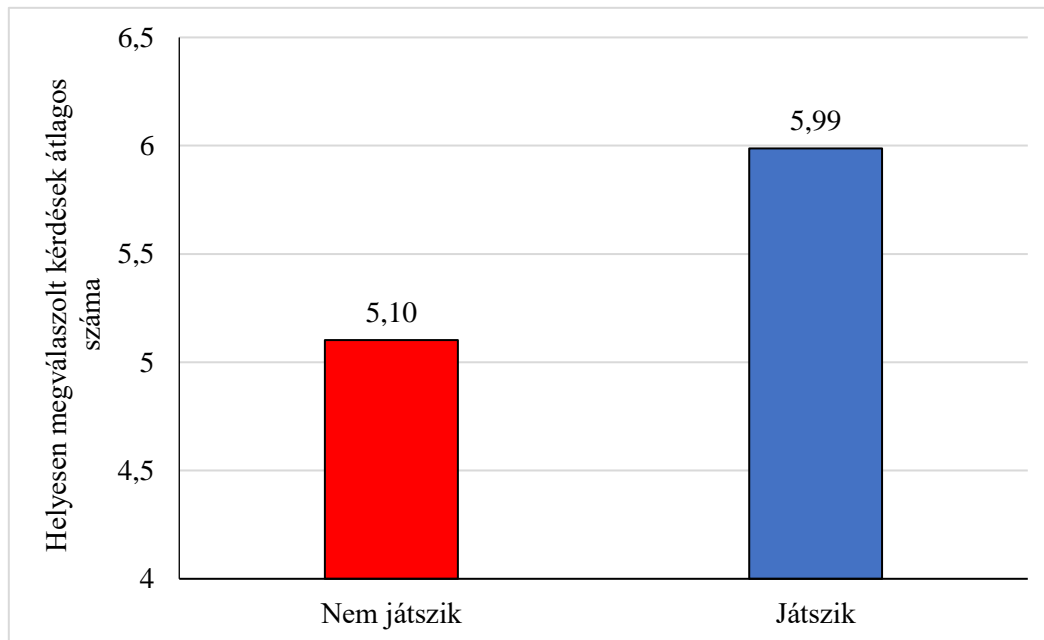

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azok a diákok, akik rendszeresen félre raknak, általában jobban teljesítenek a teszten. Akik a „Teszte félre valamire?” kérdésre azt a választ adták, hogy igen, konkrét tervük van, azok átlagosan, közel a kérdések felére (49,73 százalékára) helyesen válaszoltak. Azok, akik ugyan gyűjtenek, de még nem tudják, hogy mire, a 12 kérdésből átlagosan 5 és felet (a kérdések 46,47 százalékát) tudtak helyesen megválaszolni, míg azok, akik egyáltalán nem gyűjtenek átlagosan, közel 5 kérdést (a kérdések 42,76 százalékát) tudtak csak helyesen megválaszolni. A különbség különösen az általános pénzügyi ismeretekre, banki szolgáltatásokra vonatkozó témakör esetében volt jelentős.

4. Jobban teljesítettek a teszten azok, aki játszanak pénzügyi tematikájú játékokkal

Helyes válaszok átlagos száma a „Szoktál-e pénzügyi társasjátékokkal, számítógépes játékokkal játszani?” kérdésre adott válaszok alapján

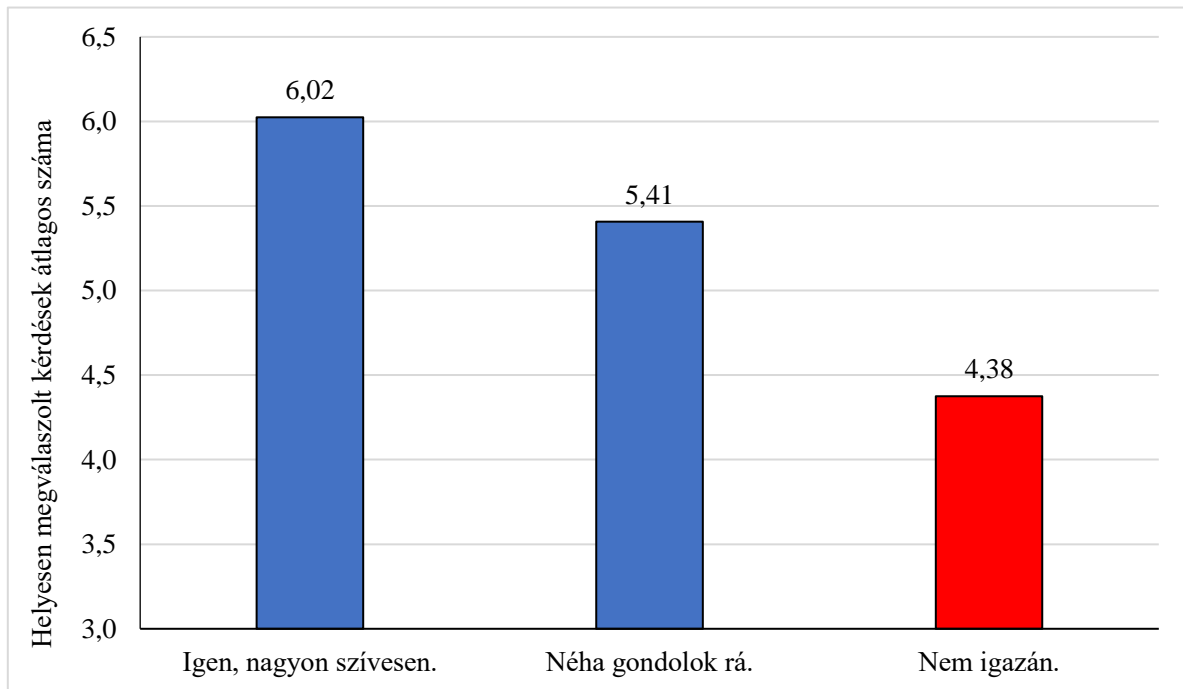

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azok a diákok, akik játszanak pénzügyi tematikájú társas vagy számítógépes játékokkal, általában jobban teljesítettek a teszten. A diagramon is jól látható, hogy azok, akik játszanak ilyen típusú játékokkal általában közel a kérdések felét (49,89 százalékát) sikeresen megválaszolták, míg azok, akik nem vagy pedig már nem játszanak ilyen jellegű játékokkal, azok csak a kérdések 42,52 százalékát választák meg helyesen.

5. Akik pozitívan állnak a munkához, általában jobban teljesítettek a teszten

Helyes válaszok átlagos száma a „Végeznél munkát egy kis zsebpénz fejében?” kérdésre adott válaszok alapján

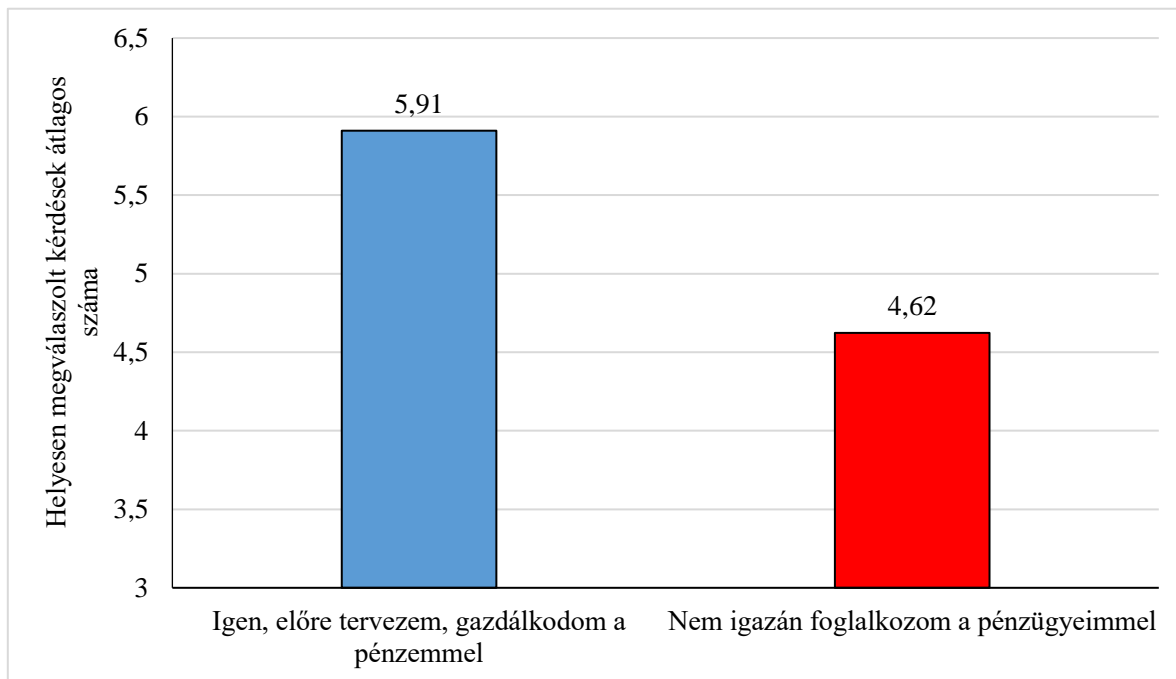

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azok a diákok, akik szívesen vállalnának zsebpénz fejében munkát, vagy csak gondolkodnak rajta, általában jobban teljesítettek a teszten. Ahogy az az ábrán is jól látható, azok, akik szívesen vállalnak munkát a kérdések felét (50,20 százalékát) sikeresen megválaszolták. Azok, akik néha gondolnak rá a kérdések 45,05 százalékát, míg azok akik nem igazán vállalnának munkát, csak a kérdések 36,36 százalékára adtak helyes választ. A különbség kiugróan magas az általános gazdasági ismeretekre vonatkozó kérdések esetében.

6. Akik érdeklődnek a pénzügeik iránt, jobban teljesítenek

Helyes válaszok átlagos száma a „Mit gondolsz, képben vagy-e pénzügeiddel?” kérdésre adott válaszok alapján

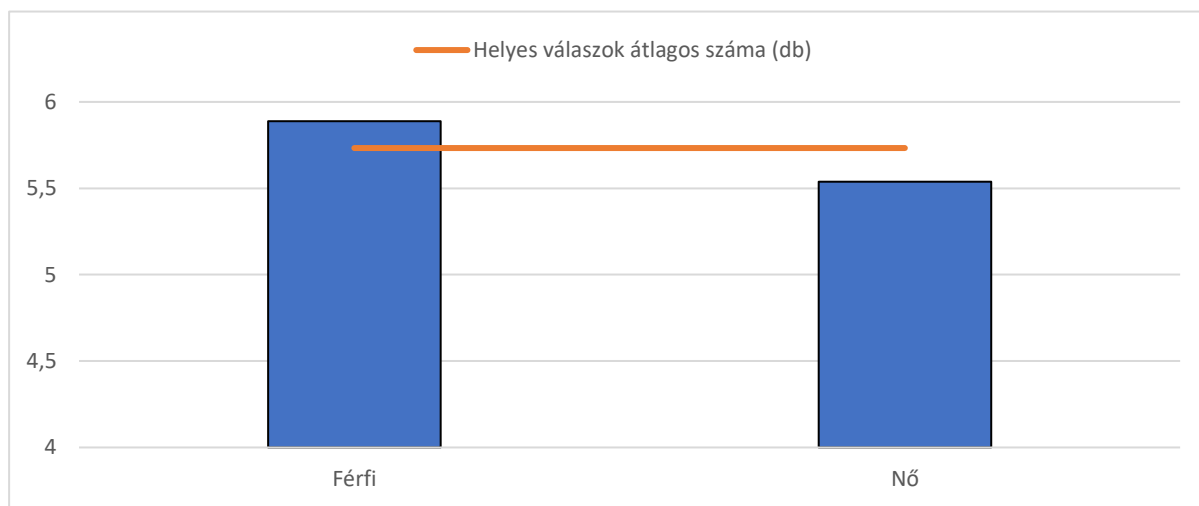
Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Azok a diákok, akik valamilyen szinten érdeklődnek a pénzügyek iránt és saját pénzügyi helyzetükkel tisztában vannak, általában jobban teljesítettek a teszten. A fenti diagramon is jól látható, hogy azok, akik a „Mit gondolsz, képben vagy-e pénzügeiddel?” kérdésre azzal válaszoltak, hogy igen, ismerik és tervezik kiadásaikat, bevételeiket, illetve tudják mire költenek, mennyi zsebpénzzel rendelkeznek, azok átlagosan, közel a kérdések felére (49,26 százalékára) tudtak helyesen válaszolni. Azonban azok, akik nem igazán foglalkoznak a pénzügeikkel csak átlagosan négy és fél kérdést (a kérdések 38,52 százalékát) válaszoltak meg helyesen. A különbség kifejezetten magas volt a hitelezéssel kapcsolatos témakör esetében.

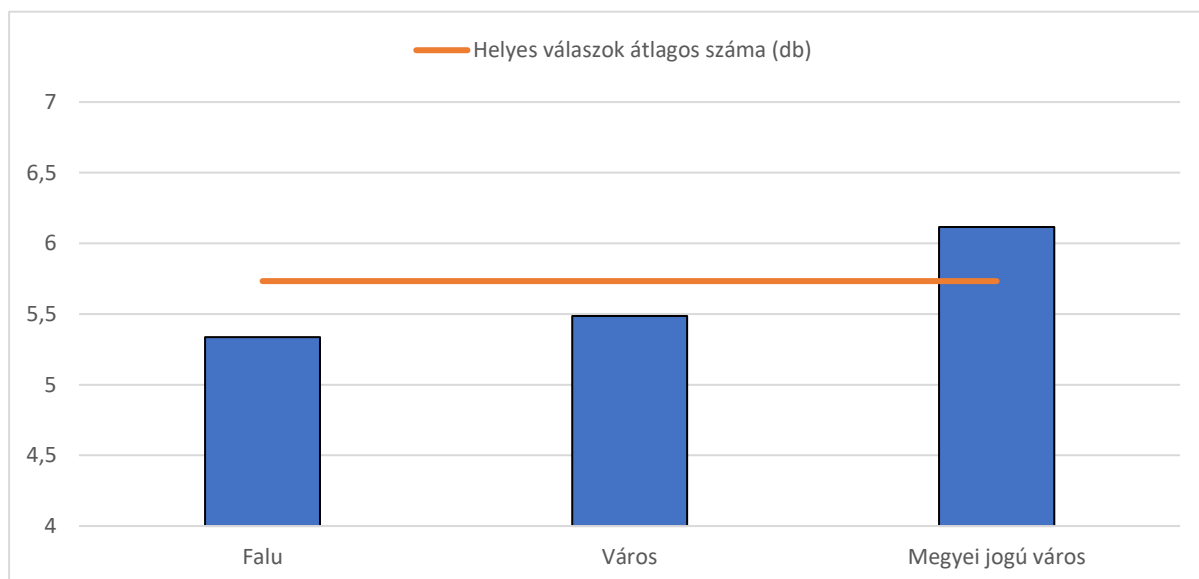
RÉSZLETES EREDMÉNYEK

Demográfiai adatok

A 2019-es Econventio általános iskolás pénzügyi kultúra tesztet 438 fő töltötte ki. Ebből a kitöltők 55,5 százaléka (243 fő) férfi, és 44,5 százaléka (195 fő) nő volt. A férfiak ugyan átlagosan több kérdésre tudtak helyesen válaszolni, azonban nem volt jelentős a nemek közötti eltérés. A férfiak a kérések közel felét, 49,1 százalékát, a nők pedig a kérdések 46,2 százalékát tudták helyesen megválaszolni.

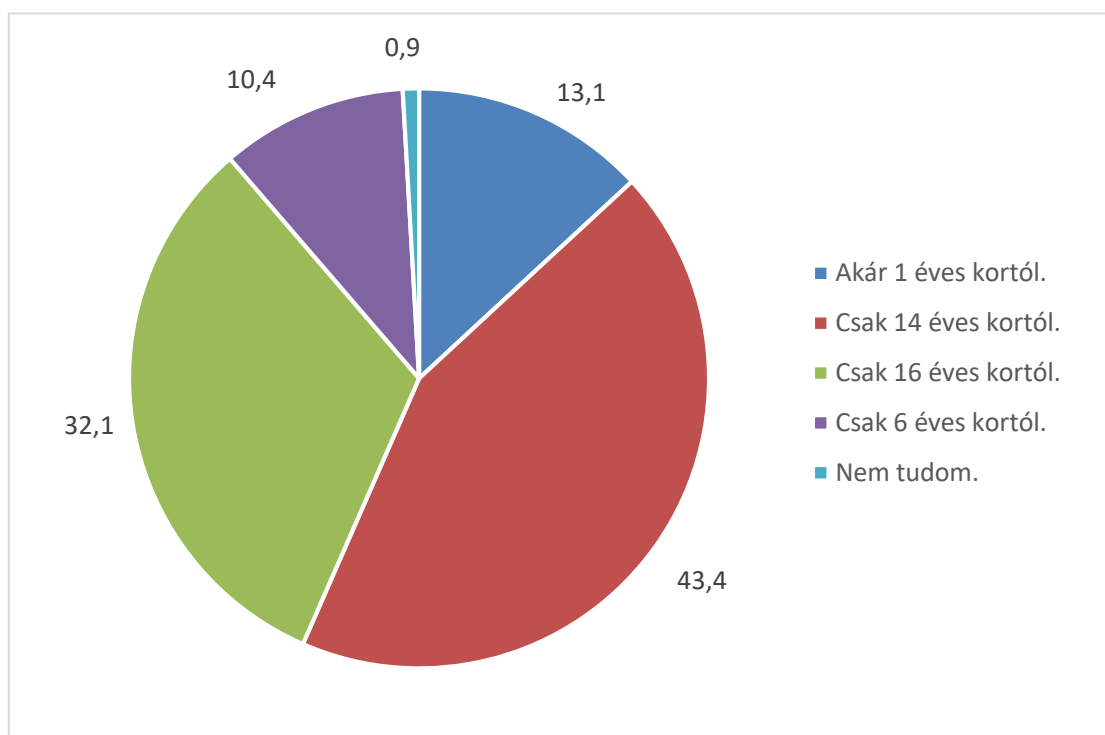
Lakóhelyet tekintve a kitöltők 23,7 százaléka (104 fő) falvakban, 31,7 százaléka (139 fő) városban, 44,6 százaléka (195 fő) megyei jogú városban él. A különböző lakóhelyek esetében eltérő eredmények születtek. A megyei jogú városban lakó diákok jelentősen jobban teljesítettek a teszten, a kérdések felét, 51 százalékát választák meg helyesen, míg a városban élők a kérdések 45,8 százalékát, a falvakban élők pedig csupán a 44,5 százalékát.

1. Általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások

A felmérés legelső szakasza az általános pénzügyi ismeretek, banki szolgáltatások témakörét járta körbe. Az első kérdés pedig arra vonatkozott, hány éves kortól lehet saját bankszámlával rendelkezni. A megkérdezett középiskolások 43,4%-a tudott helyes választ adni erre, azaz ennyien tudták, hogy egy személynek 14 éves korától lehet bankszámlája. A második leggyakrabban jelölt – habár helytelen – válasz a 16 éves kor volt, ezt összesen a kitöltők 32,1%-a választotta. 13,1%-uk szerint akár 1 éves kortól is lehet bankszámlával rendelkezni, míg a válaszadók 10,4%-a a 6 éves kort jelölte meg a bankszámlabirtoklás alsó korhatáraként.

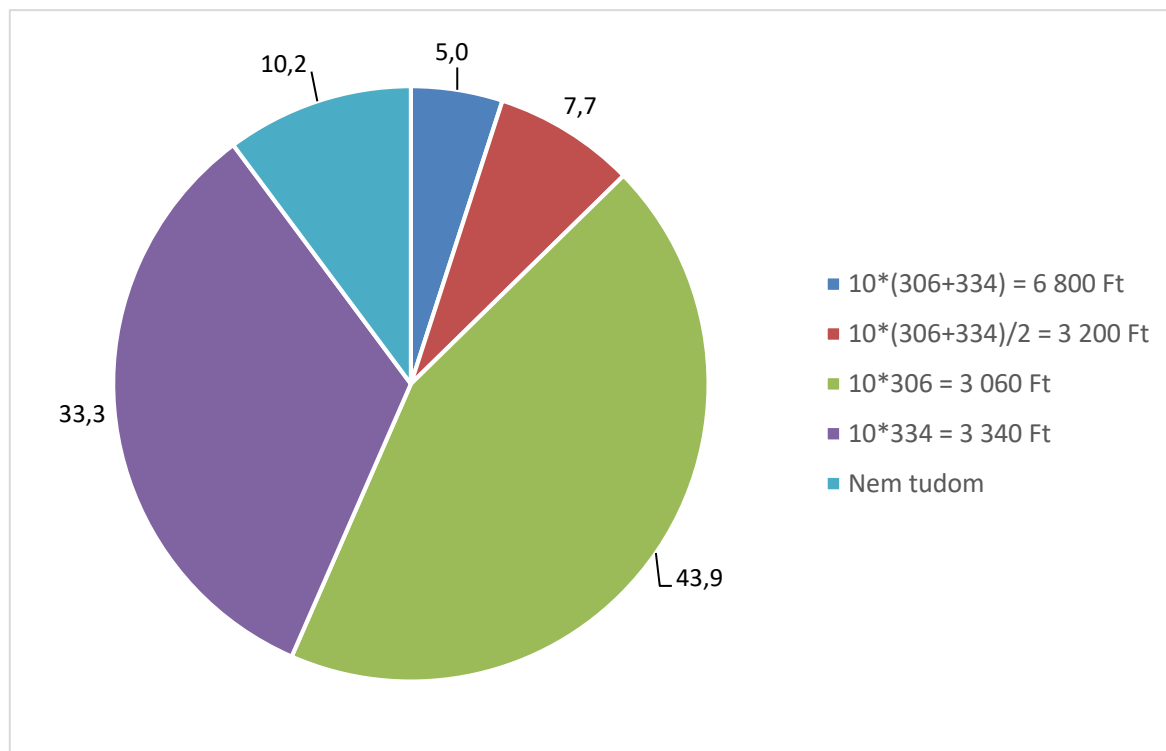
1. kérdés: Hány éves kortól lehet saját bankszámlája valakinek? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A témakör második kérdése egy valutaváltásra épülő számítási feladat volt, amelyben ki kellett számolni, hogy 10 euró forintra váltása esetén mennyi pénzt kapnak meg. A kérdésben meg volt adva az eladási és a vételi árfolyam is. A válaszadók 43,9%-a felelt a kérdésre helyesen, azaz, hogy az adott szituációban 3060 Ft-ot ($=10 \cdot 306$ Ft) kapunk kézhez. Ők helyesen a vételi árfolyam segítségével számolták ki a kapott összeget. A második legnépszerűbb válaszlehetőség a 3340 Ft ($=10 \cdot 334$ Ft) kézhez kapott összeg, a kitöltők pontosan egyharmadát, azaz 33,3%-át győzte meg. Ők a vételi helyett az eladási árfolyammal számoltak. A maradék két alternatívát szinte elhanyagolható arányban jelölték. A válaszadók 7,7%-a szerint a kapott összeg $(10 \cdot (306 + 334)) / 2 =$ 3200 Ft, míg 5% úgy vélte, hogy a 10 euróért 6800 Ft-ot kapna kézhez.

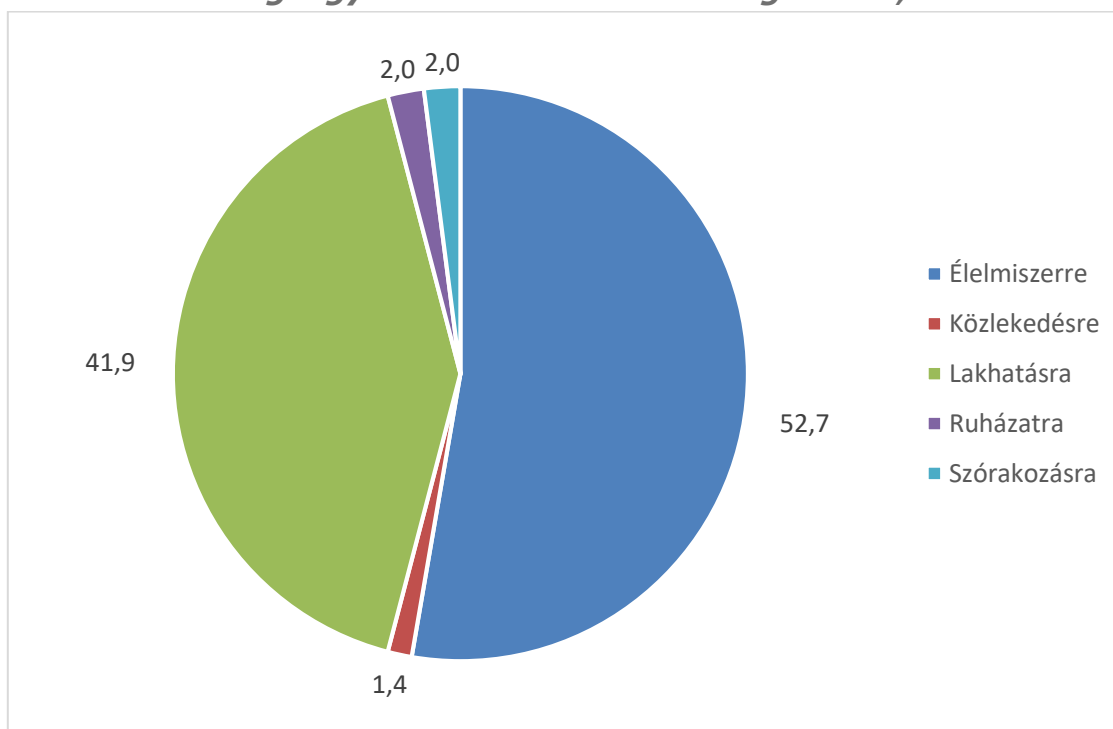
2. kérdés: 10 eurót szeretnél forintra váltani, az euró vételi árfolyama 306 Ft, eladási árfolyama 334 Ft, hány forintot kapsz kézhez? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A harmadik kérdés a tesztet kitöltő általános iskolások véleményére volt kíváncsi arról, szerintük mire költik a családok jövedelmük legnagyobb részét. A diákok több mint fele (52,7%) úgy gondolta, hogy élelmiszerre, 41,9%-uk szerint pedig lakhatásra megy el a családok költségvetésének nagy része. A további három alternatívát elenyésző, és csaknem egyenlő arányban jelölték: 2% ruházatra, 2% szórakozásra, 1,4% pedig a közlekedésre szavazott.

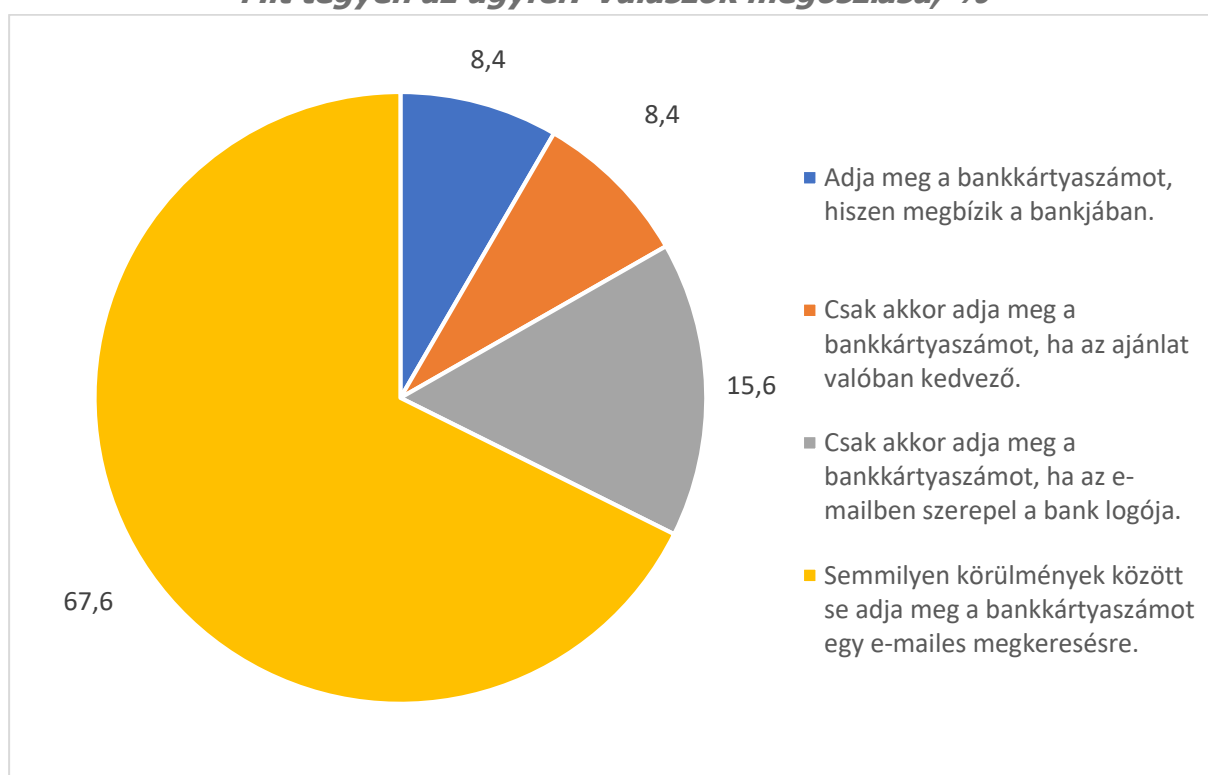
3. kérdés: Véleményed szerint a családok mire költik el a jövedelmük legnagyobb részét? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

Az első témakör utolsó kérdése szintén a tanulók attitűdjét hivatott feltérképezni, ez esetben arról, hogy ha a bank e-mailben arra kéri az ügyfelét, hogy adja meg a bankkártyaszámát, hogy igénybe vehessen egy kedvezményes ajánlatot, mit tegyen az ügyfél? 67,6% véleménye az, hogy „semmilyen körülmények között se adja meg a bankkártyaszámot egy e-mailes megkeresésre”. 15,6% úgy véli, „csak akkor adja meg a bankkártyaszámot, ha az e-mailben szerepel a bank logója”. A maradék két opció között teljesen azonos megoszlást mutattak a válaszok. Azon a véleményen, hogy „csak akkor adja meg a bankkártyaszámot, ha az ajánlat valóban kedvező”, illetve azon, hogy „adja meg a bankkártyaszámot, hiszen megbízik a bankjában”, egyaránt a válaszadók 8,4%-a volt.

4. kérdés: A bank e-mailben arra kéri az ügyfelét, hogy adja meg a bankkártyaszámát, hogy igénybe vehessen egy kedvezményes ajánlatot. Mit tegyen az ügyfél? Válaszok megoszlása, %

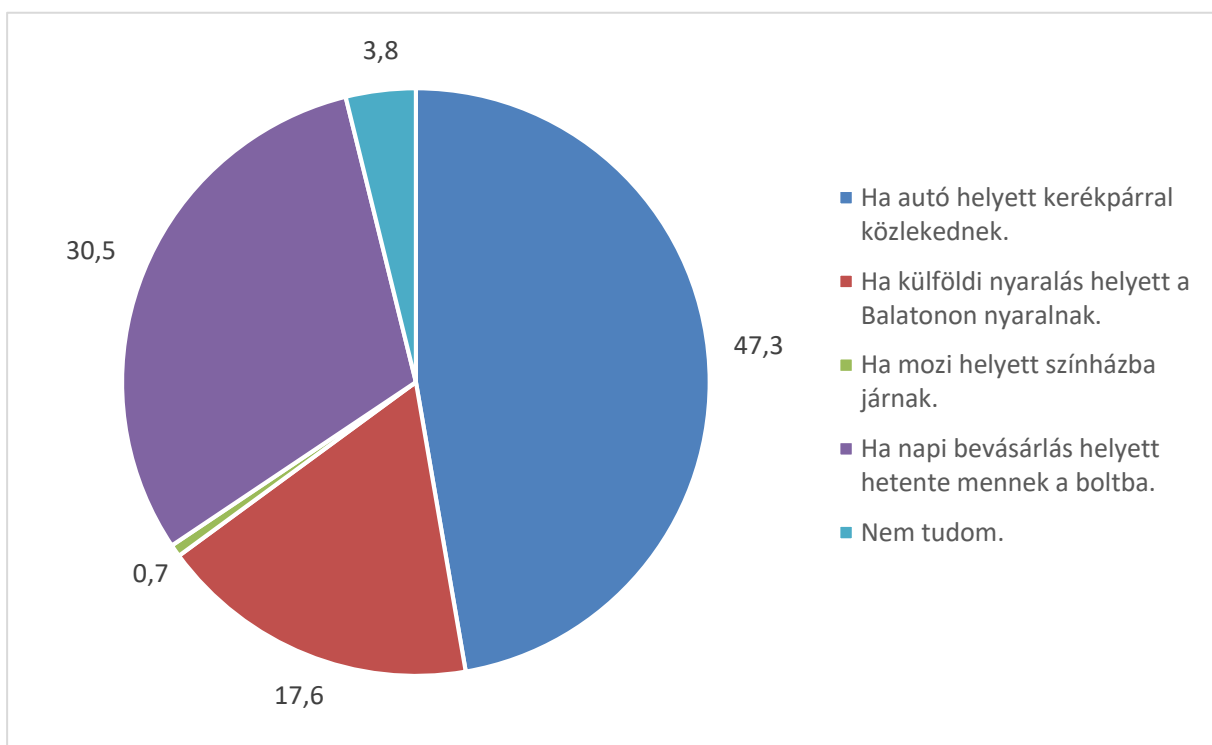

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

2. Befektetések, megtakarítások

A következő négy kérdés a befektetések, megtakarítások témakörét járta körbe. A kérdőív ötödik kérdése arra volt kíváncsi, hogy a felsorolt alternatívák közül melyik jelent biztos megtakarítást egy család számára. A kitöltők csaknem fele – 47,3% – jelölte be a helyes választ, azaz az autó kerékpárra való cseréjét. 30,5% gondolt arra, hogy a napi helyett heti bevásárlás biztos megtakarítást jelent. 17,6% szerint külföld helyett balatoni nyaralással spórolhatnak, illetve mindössze 0,7%-uk jelölte azt, hogy ha mozi helyett színházba járnak, biztosan megtakaríthatnak.

5. kérdés: Melyik jelent biztos megtakarítást egy család számára? Válaszok megoszlása, %

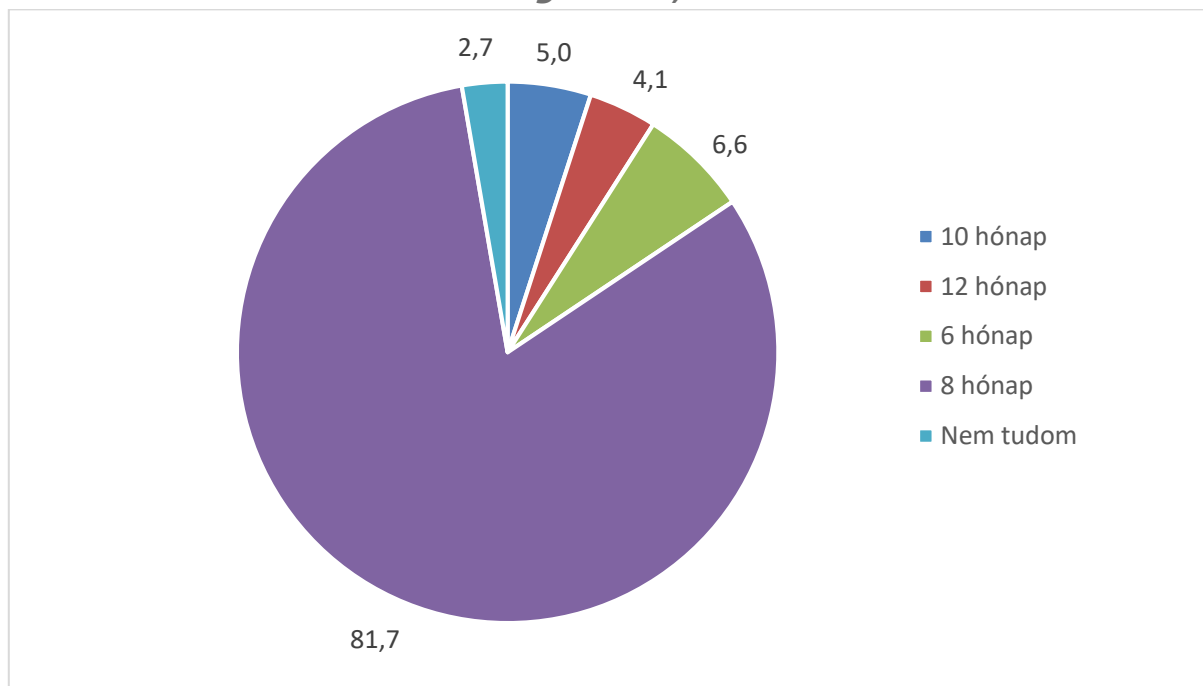

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A hatodik kérdés a témakör számítási feladata volt, és így szólt: Egy család havonta 12 000 forintot tud félre tenni. Hány hónap múlva gyűlik össze egy 96 000 forintos új mosógép ára?

A helyes válasz a 8 hónap volt, melyet a megkérdezett általános iskolások 81,7%-a helyesen jelölt be. További válaszok is születtek, hiszen a tanulók 6,6%-a a 6 hónapot választotta, míg 5%-uk a 10 hónapra szavazott, illetve 4,1% véleménye szerint egy teljes év kell a kérdésben szereplő családnak a 96 ezer forintos mosógép árának megspórolásához, amennyiben havonta 12 ezer forintot tudnak félre tenni.

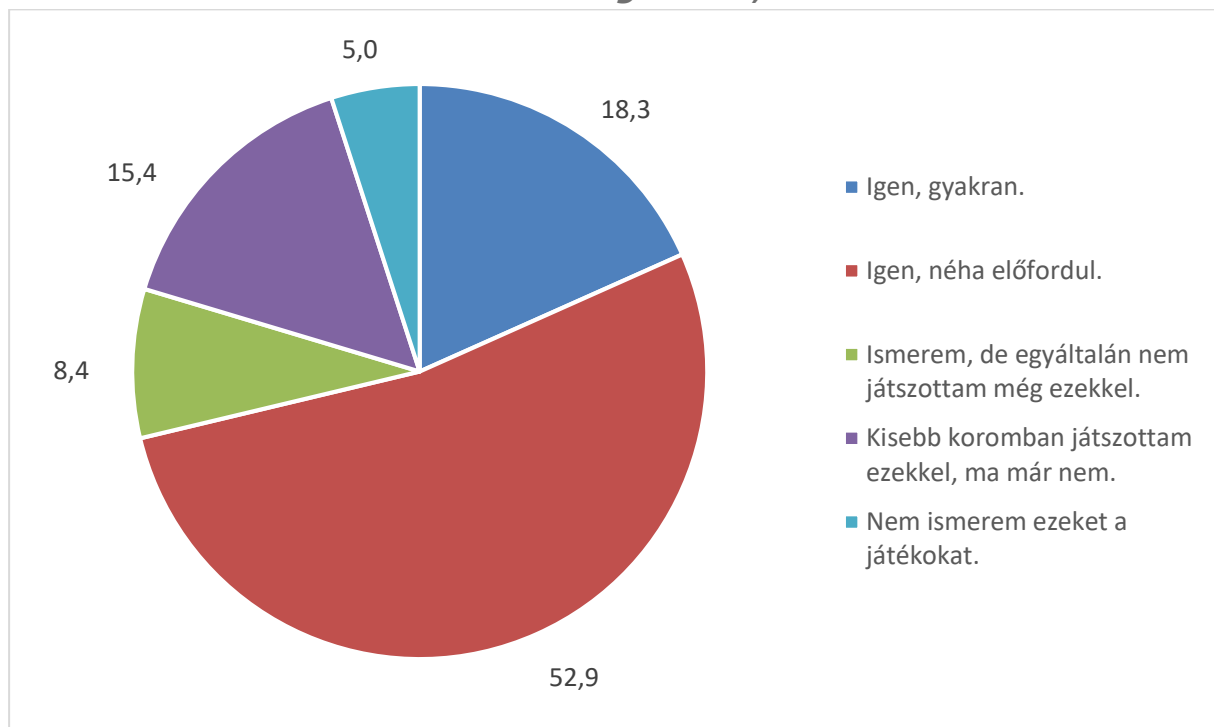
6. kérdés: Egy család havonta 12 000 forintot tud félre tenni. Hány hónap múlva gyűlik össze egy 96 000 forintos új mosógép ára? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés a résztvevő diákok pénzügyi jellegű társas-, illetve számítógépes játékok iránt tanúsított attitűdjét mérte fel, az ezekkel kapcsolatos véleményükre volt kíváncsi. A megkérdezettek több mint fele (52,9%) állította, hogy néha előfordul, hogy pénzügyi társas- illetve számítógépes játékokkal (pl. Monopoly, Gazdálkodj okosan!, Sims) játszik, 18,3% pedig gyakran játszik ezekkel. 15,4%-uk régebben, kisebb korában játszott a fent említett játékokkal, de már nem, míg 8,4% ismeri a szóban forgó játékokat, de egyáltalán nem játszott még velük, 5% pedig egyáltalán nem ismeri ezeket a pénzügyi játékokat.

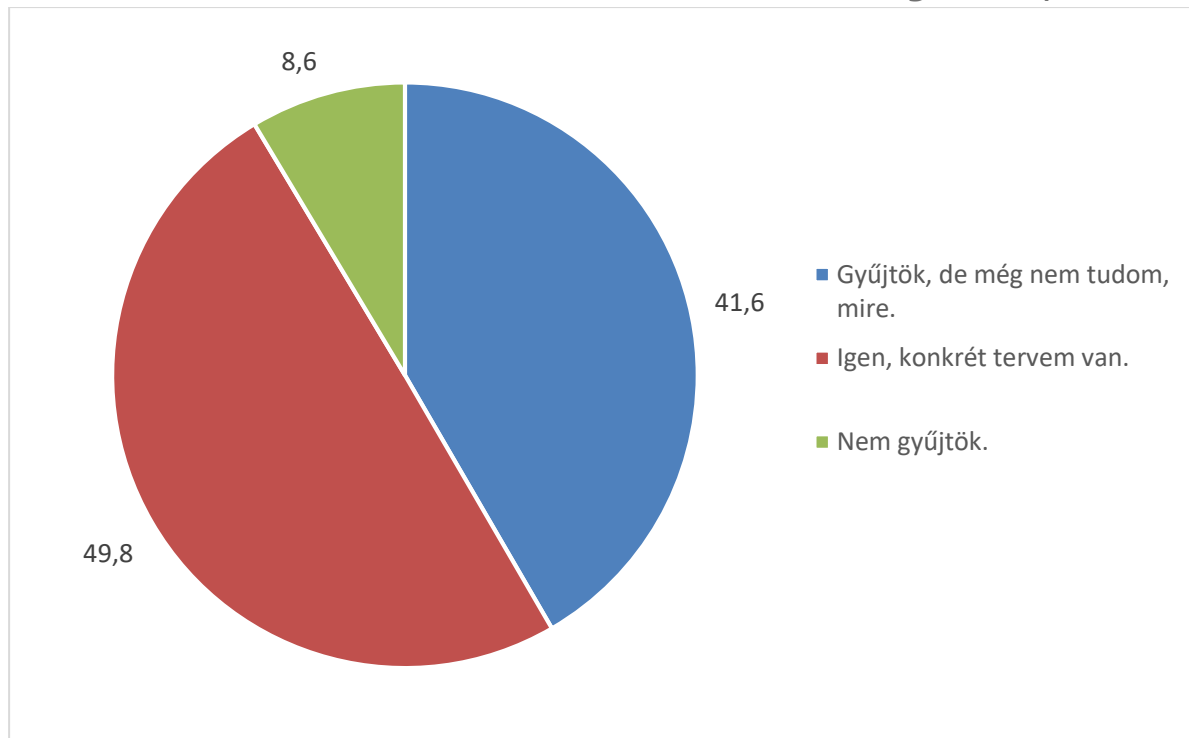
**7. kérdés: Szoktál-e pénzügyi társasjátékokkal, számítógépes játékokkal (például Monopoly, Gazdálkodj okosan, Sims, stb.) játszani?
Válaszok megoszlása, %**

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés, amely a befektetések és megtakarítások témakörének utolsó kérdése volt, arra kérdezett rá, hogy a tesztet kitöltő diákok tesznek-e félre valamire. Az általános iskolások mindössze három alternatíva közül választhattak. Csaknem felük – 49,8% - azt nyilatkozta, hogy gyűjt, ráadásul konkrét terve van. További 41,6% szintén félretesz, azonban még nem tudja, mire, és csupán a diákok 8,6%-a nem tesz félre.

8. kérdés: Teszel félre valamire? Válaszok megoszlása, %

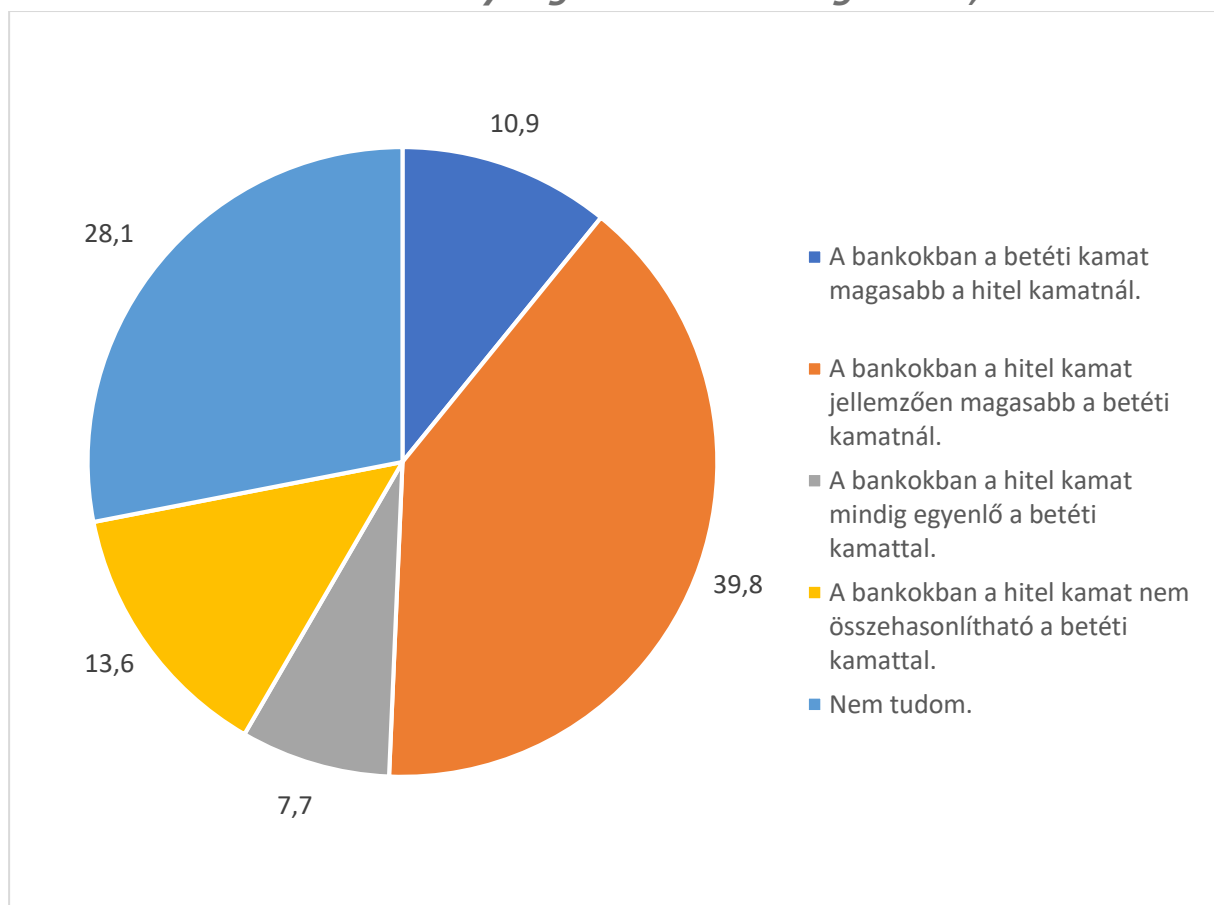

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

3. Hitelezés

A kérdőív kilencedik kérdése vezette fel a harmadik témakört, amely a hitelezésről szólt. A megkérdezett általános iskolásoknak négy megadott válaszlehetőség közül kellett kiválasztaniuk az egy igaz állítást. A helyes választ – miszerint *„A bankokban a hitel kamat jellemzően magasabb a betéti kamatnál”* – a kitöltők 39,8%-ának sikerült megtalálnia. A másik három alternatíva között körülbelül egyenlően oszlottak meg a válaszadók. 13,6% választotta azt a lehetőséget, hogy *„A bankokban a hitel kamat nem összehasonlítható a betéti kamattal.”* 10,9% hitte – tévesen – helyesnek a következő állítást: *„A bankokban a betéti kamat magasabb a hitel kamatnál”*. A legkevesebben – 7,7% - ezt az állítást választották: *„A bankokban a hitel kamat mindig egyenlő a betéti kamattal”*.

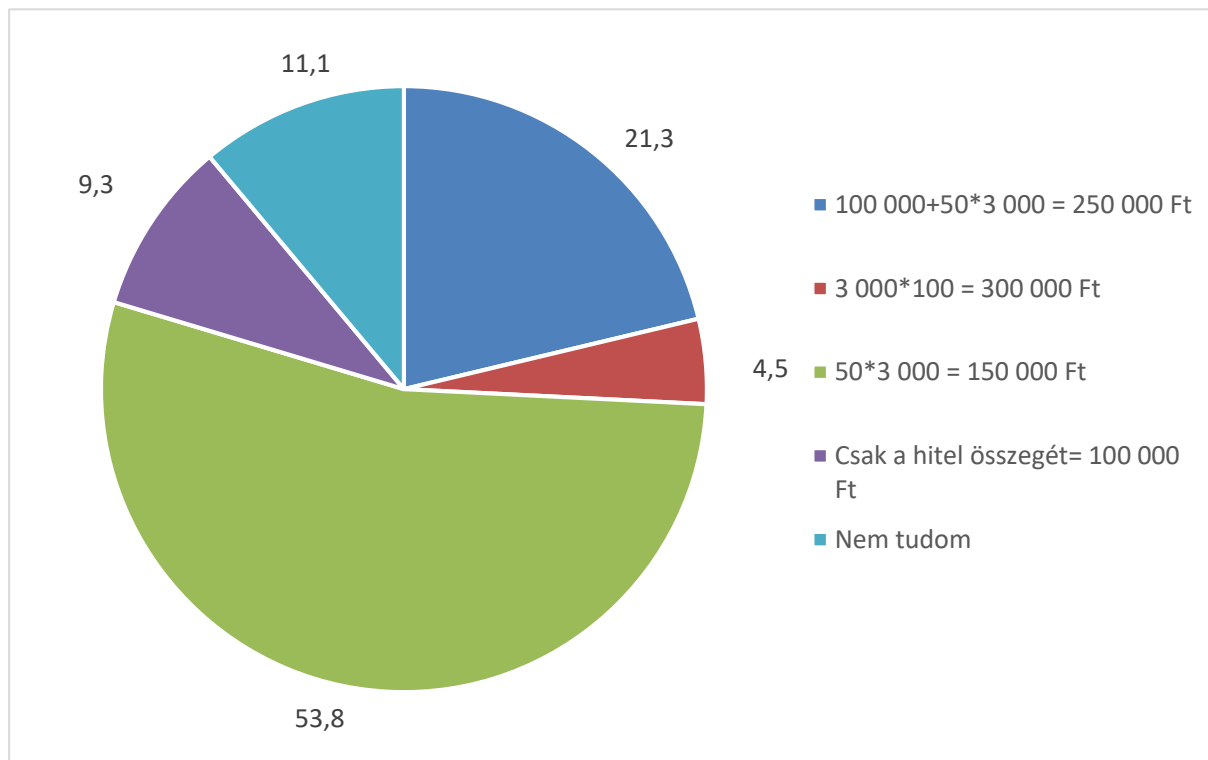
9. kérdés: Melyik igaz? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A tizedik kérdés, amely egyben a hitelezés témakörének második kérdése volt, számítási feladatot adott az általános iskolásoknak. A leírt szituáció szerint „a Persely Bank személyi hitelt ad Sürgős Fáninak keresetigazolás nélkül az alábbi feltételekkel. Hitel összege: 100 000 Ft, futamidő: 50 hónap, havi törlesztőrészlet: 3000 Ft.” A kérdés pedig az volt, „mennyit kell Fáninak visszafizetnie?” A résztvevők valamivel több mint fele – 53,8% - számolt helyesen, és kapott ezáltal $50 \cdot 3000 = 150$ ezer forintot eredményül. Érdekes, hogy a diákok 21,3%-a a hitel összegéhez hozzáadta a futamidő és a törlesztőrészlet szorzatát, így – tévesen – 250 ezer forint eredményre jutottak. 9,3% szerint Fáninak csupán a hitel összegét, azaz 100000 Ft-ot kell törlesztenie, míg 4,5% azon a véleményen volt, hogy a Persely Bank $3000 \cdot 100 = 300$ ezer Ft-ot várhat Fánitól.

10. kérdés: A Persely Bank személyi hitelt ad Sürgős Fáninak keresetigazolás nélkül az alábbi feltételekkel. Hitel összege: 100 000 Ft, futamidő: 50 hónap, havi törlesztőrészlet: 3000 Ft. Mennyit kell Fáninak visszafizetnie?

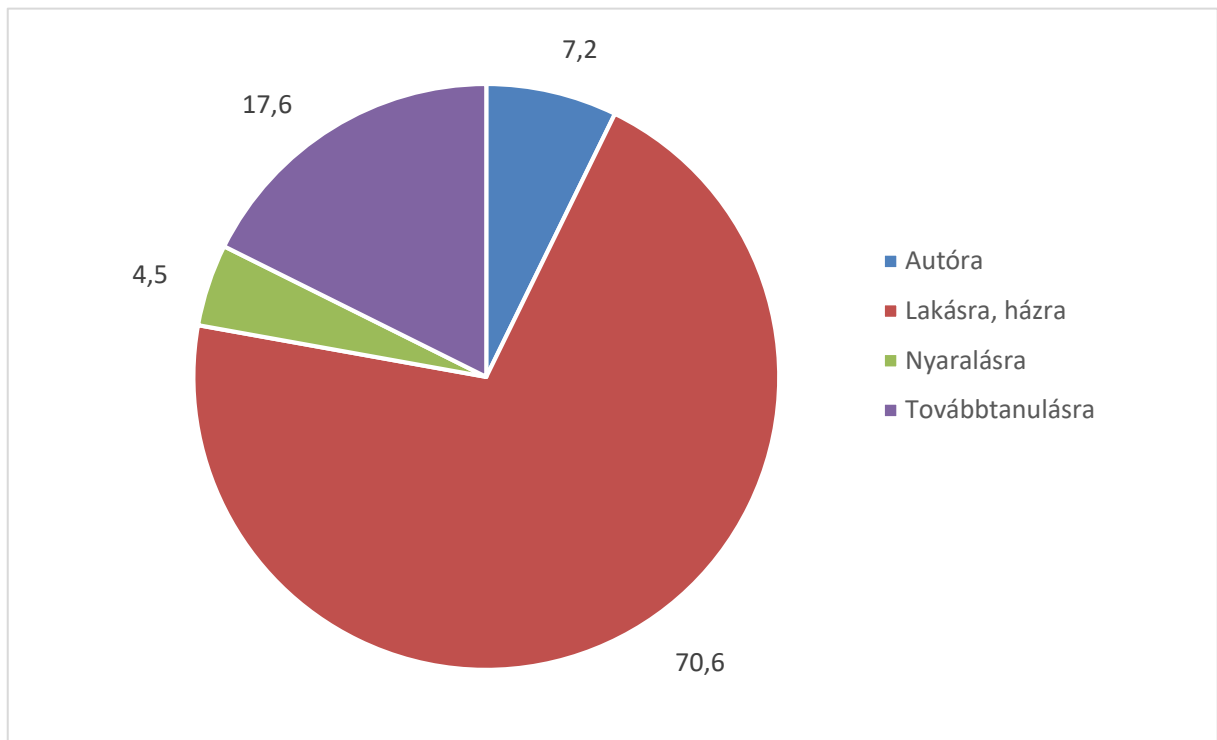

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A tizenegyedik kérdés újból attitűdök, vélemények felmérésére irányult. Ezúttal azt vizsgáltuk, hogy a megkérdezett általános iskolások mire vennének fel kölcsönt felnőtt korukban. A diákok több mint kétharmada (70,6%-a) lakás, illetve ház vásárlásának céljából folyamodna kölcsönért, 17,6% továbbtanulásra költené az esetleges kölcsön

összegét, 7,2% autót vásárolna hitelből, 4,5% pedig nyaralni menne a kölcsönzött pénzből.

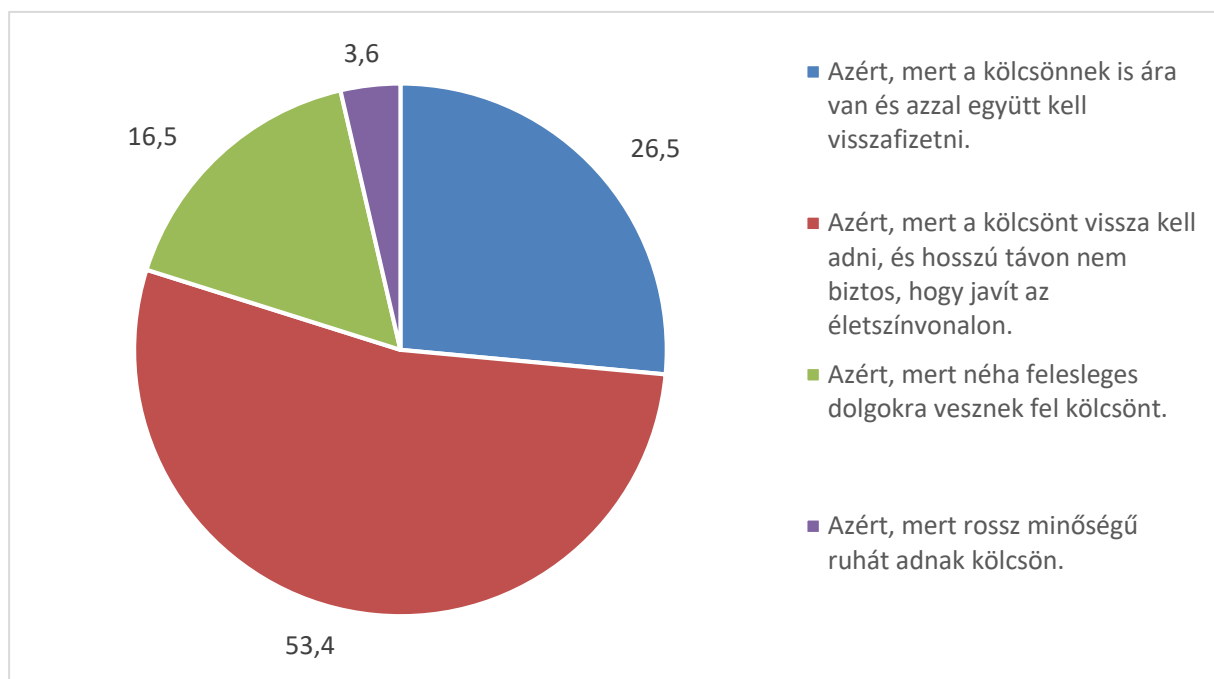
11. kérdés: Te mire vennél fel kölcsönt felnőtt korodban? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A hitelezéssel foglalkozó témakör utolsó kérdése a tanulóknak egy, a kölcsönzésről, kölcsönkérésről szóló magyar közmondással kapcsolatos véleményére volt kíváncsi. A szólás a következőképp hangzik: *„Kölcsön kért ruha nem ad meleget”*. A megkérdezett diákok 53,4%-a szerint azért használják ezt a közmondást, mert *„a kölcsönt vissza kell adni, és hosszú távon nem biztos, hogy javít az életszínvonalon”*. A diákok több mint negyede – 26,5% – azon a véleményen volt, hogy a szólásnak azért van létjogosultsága, mert *„a kölcsönnek is ára van, és azzal együtt kell visszafizetni”*. 16,5% úgy gondolta, hogy a közmondás valójában azt a jelentést takarja, hogy *„néha felesleges dolgokra vesznek fel kölcsönt”*, míg 3,6% szerint ez a szólás azért született, mert *„rossz minőségű ruhát adnak kölcsön”*.

12. kérdés: Magyar közmondás: Kölcsön kért ruha nem ad meleget. Véleményed szerint miért mondják? (Mert valójában ad meleget, csak a közmondás másra utal.) Válaszok megoszlása, %

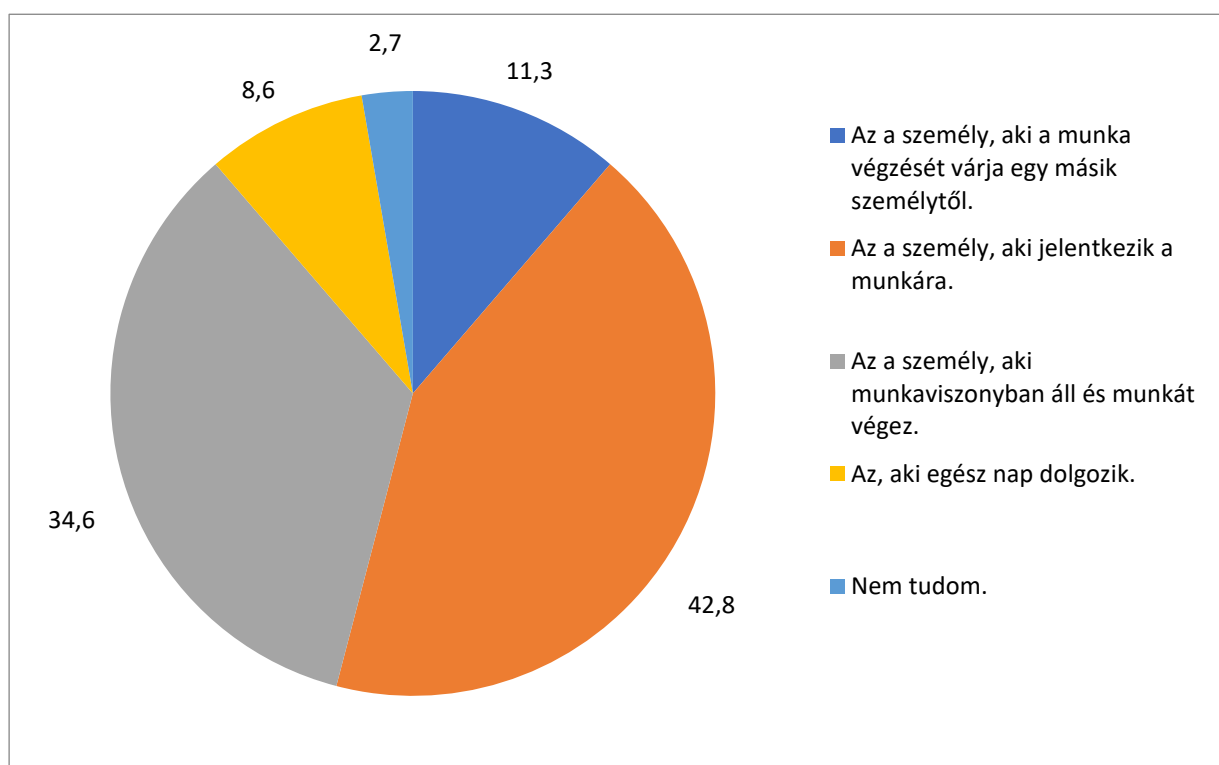

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

4. Munkavállalás, adószámítás

Ebben a témakörben, az általános iskolás diákoknak a munkavállalási hajlandóságát és otthoni munkavégzését mérték fel egy adószámítási feladat mellett. A 13. kérdése, arra volt kíváncsi, hogy a diákok tudják-e a pontos fogalmát a munkavállalásnak. Mindössze 2,7 százalékuk nem tudom opciót választott. A diákok harmada, 34,6 százaléka adott helyes választ a kérdésre, továbbá 62,7% választott helytelenül a 3 helytelen lehetőség közül. 42,8 százalékuk válaszolta azt a kérdésre, hogy "Az a személy, aki jelentkezik munkára." Jól látszik a kimutatásból, hogy a tanulók közel kétharmada, 65,4 százaléka nem tudja pontosan mi a munkavállaló fogalma.

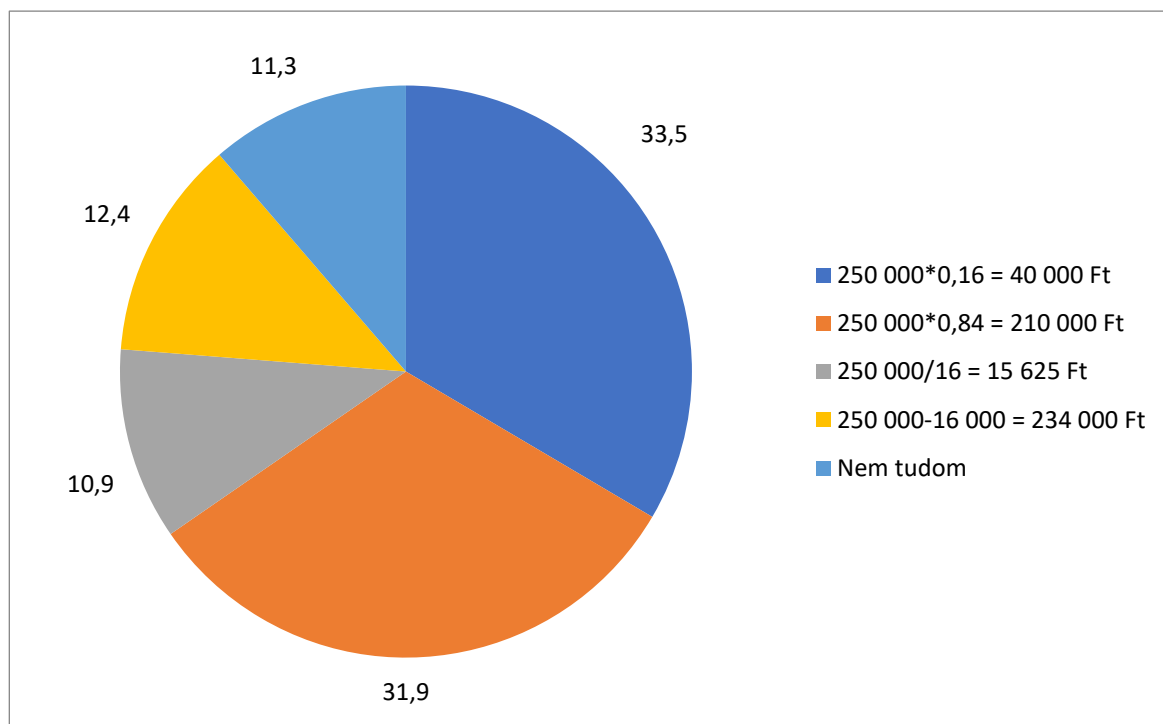
13. kérdés: Válaszd ki a munkavállaló fogalmát! Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A 14. kérdésben az általános iskolásoknak a következő számítási feladatot kellett megoldaniuk: „Mennyi marad egy anyuka bruttó 250 000 forintos fizetéséből a 16% jövedelemadó levonása után?” A feladat, a hallgatók százalékszámításos tudatására épít. A diákok harmada 31,9 százaléka meg tudta oldani a számítást helyesen a jó eredményt kapva, amíg a 11,3 százalékuk bele se kezdett a feladatba, nem tudta hogyan induljon el. A diákok 56,8 százaléka rosszul oldotta meg a feladatot és ebből 33,5% volt azon diákok aránya, akik 0,16-tal szorozták meg a fizetést 0,84 helyett.

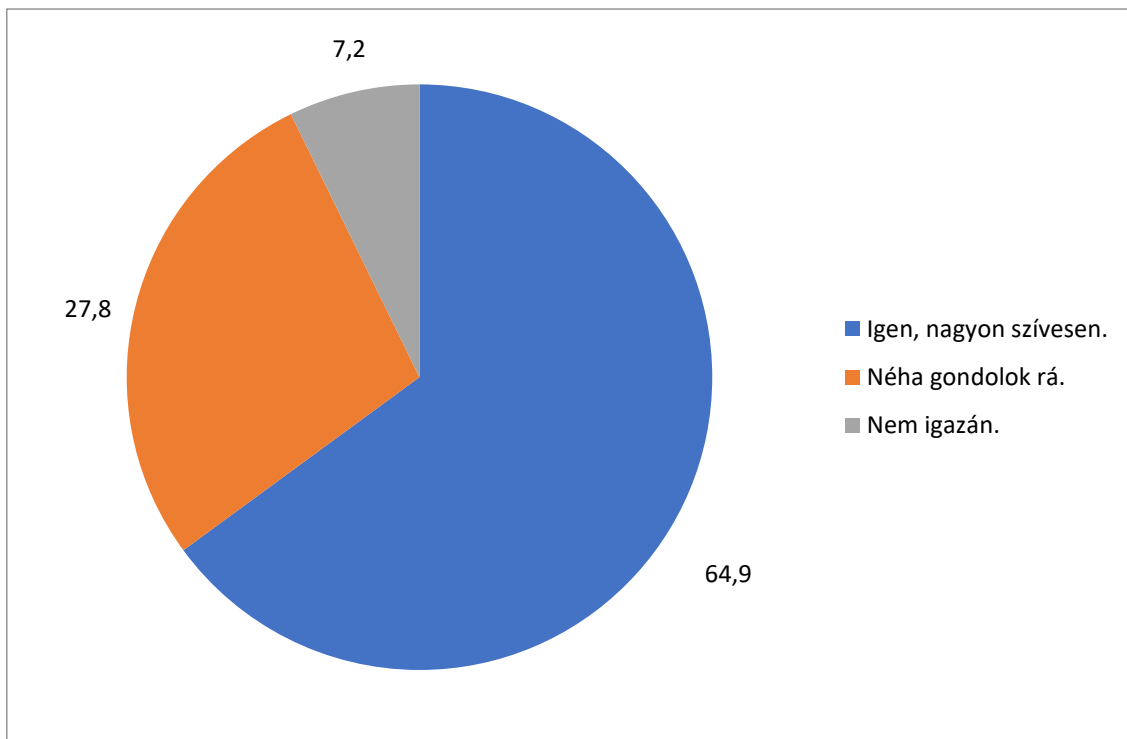
14. kérdés: Mennyi marad egy anyuka bruttó 250 000 forintos fizetéséből a 16 % jövedelemadó levonása után? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdésnél arra kellett választ adniuk a tanulóknak, hogy szeretnék-e munkát végezni, ha kapnának érte egy kis zsebpénzt. A diákok nagy többsége, 64,9 százalékuk válaszolta azt, hogy "Igen, nagyon szívesen", amíg, csak 7,2% válaszolt nemlegesen a kérdésre és 27,8 százalékuk válaszolta azt, hogy "Néha gondolok rá".

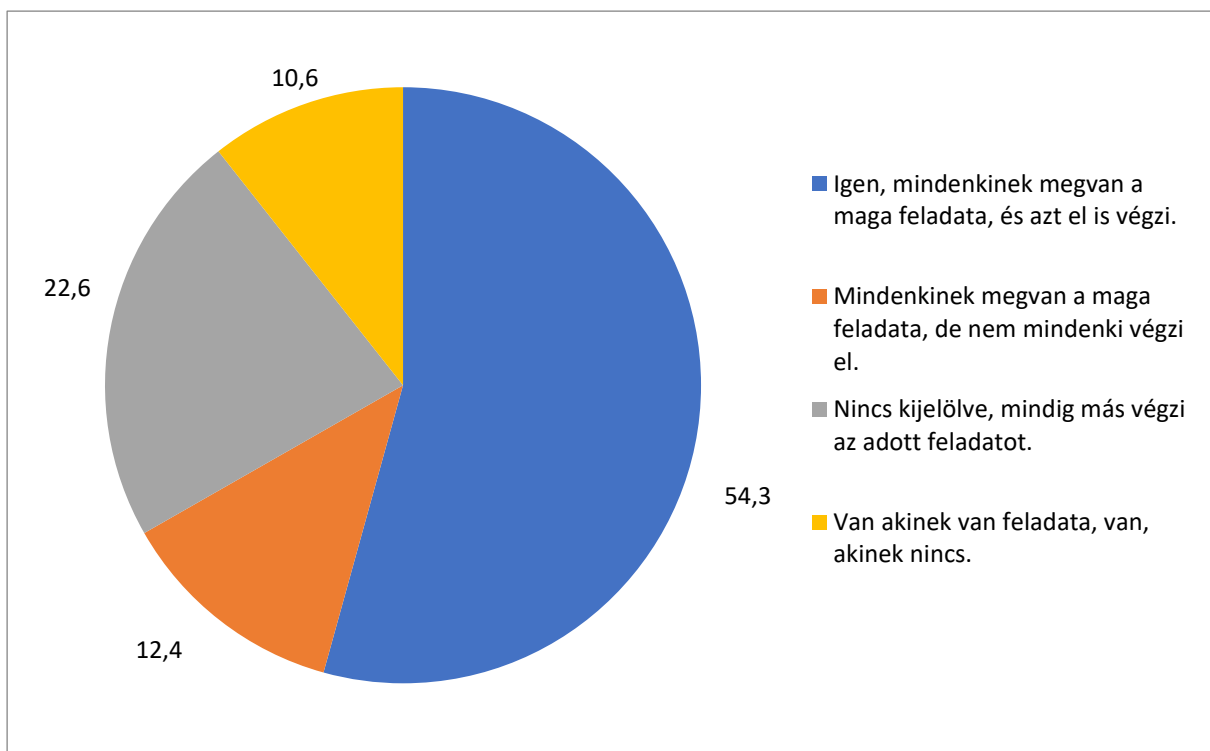
15. kérdés: Végeznél munkát egy kis zsebpénz fejében? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A munkavégzés blokk utolsó kérdése arra volt kíváncsi, hogy a diákok családjában van-e munkamegosztás. A kitöltők több mint a felének, 54,3 százalékuk családjában van munkamegosztás és mindenki el is végzi a maga feladatát, amíg 12,4 százaléknál van munkamegosztása, de nem mindenki végzi el a rá kiszabott munkát. A válaszolók 22,6 százaléka jelölte azt a választ, hogy "Nincs kijelölve, mindig más végzi az adott feladatot" és 10,6 százaléka választotta a "Van akinek van feladata, van akinek nincs" opciót.

16. kérdés: Nálatok van családi munkamegosztás? Válaszok megoszlása, %

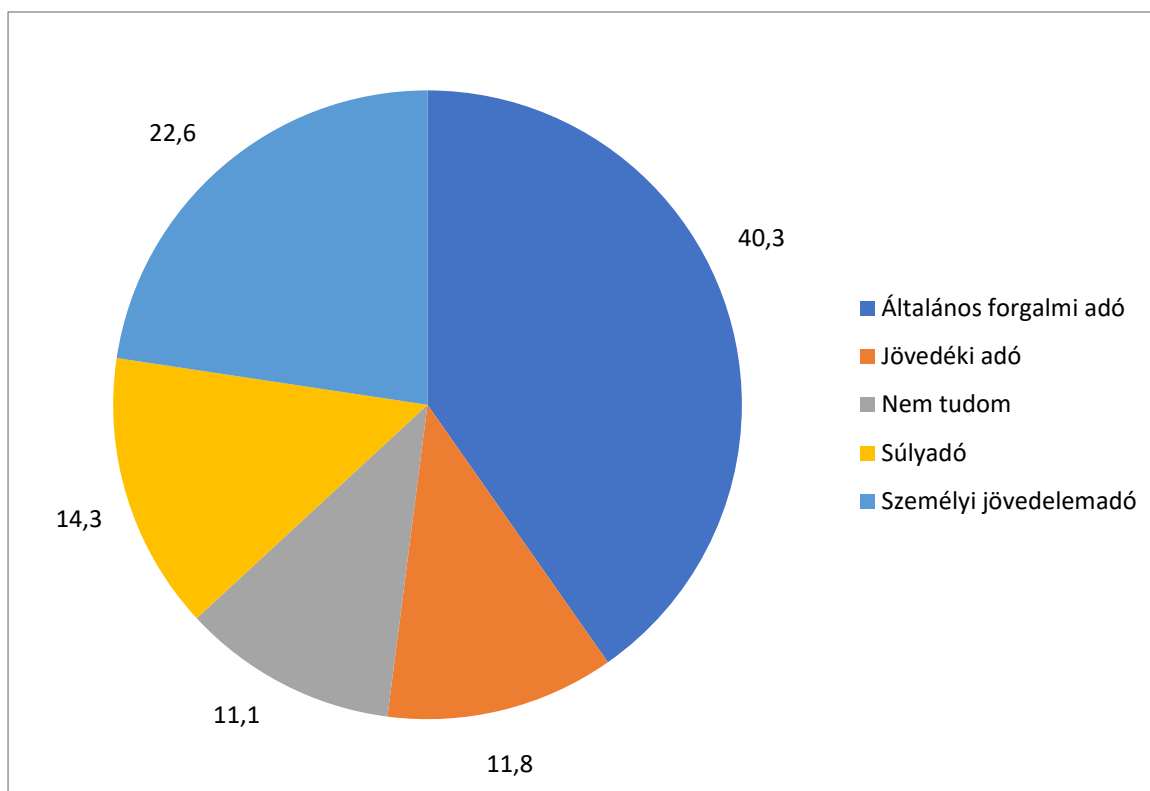

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

5. Általános gazdasági ismeretek, nyereségszámítás

Ebben a témakörben az általános iskolások gazdasági ismereteire voltak kíváncsiak egy szöveges számítási feladat mellett. A témakör első kérdése rögtön arra tért ki, hogy a diákok tudják-e mi az Általános Forgalmi Adó. A válaszadók 40,3 százaléka tudta helyesen megválaszolni a kérdést, amíg a diákok 11,1 százaléka nem tudta a kérdésre a választ, és a tanulók 48,6 százaléka adott helytelen választ. 22,6% volt az aránya azoknak, akik a kérdésre a "Személyi jövedelem adó" választ adták. Az eredményből jól látszik, hogy a diákok majdnem kétharmada, pontosan 59,7 százaléka nincs tisztában azzal, hogy mi az Általános Forgalmi Adó.

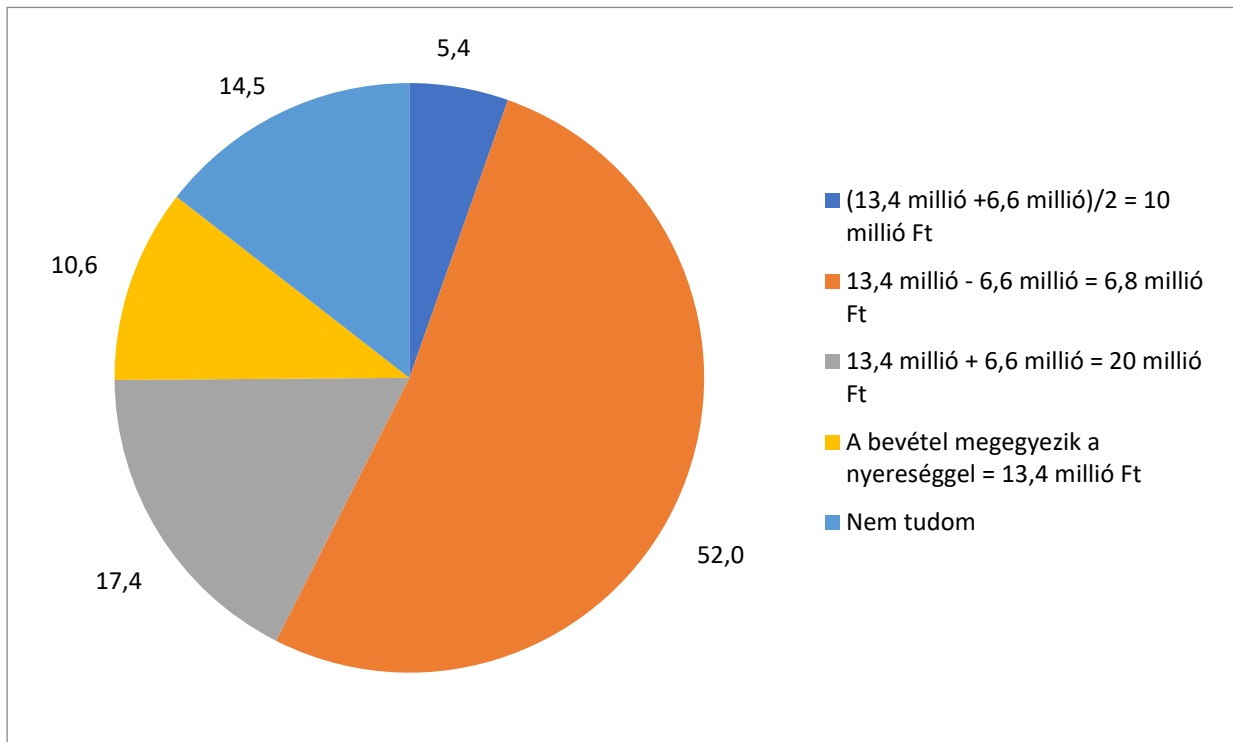
17. kérdés: Ezt az adót mindenki akkor fizeti, amikor vesz valamit. Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdésben egy nyereségszámítási feladatot kaptak az általános iskolások, ami egy kivonásra épült. A diákok fele, 52,0 százaléka helyesen meg tudta oldani a feladatot, amíg 14,5% volt az, aki nem tudta megoldani a feladatot és harmaduk, 33,5% oldotta meg a feladatot rosszul. 17,4% volt azoknak az aránya, akik 20 millió forintos végeredményt kaptak.

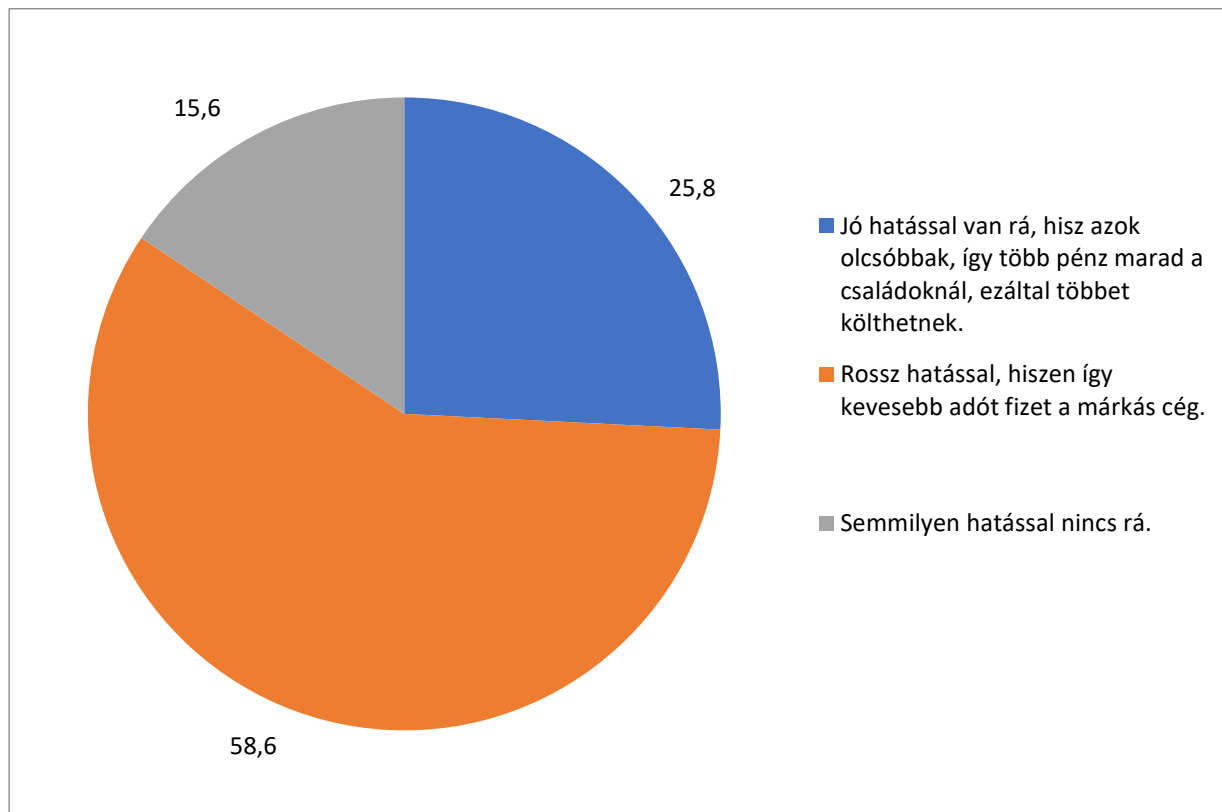
18. kérdés: Egy vállalkozás 2018-ban 6,6 millió forint kiadás mellett 13,4 millió forint bevételt könyvelt el. Számold ki, hogy mennyi volt 2018-ban a vállalkozás nyeresége! Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A 19. kérdésben a tanulók véleményére voltak kíváncsiak azzal kapcsolatban, hogy milyen hatással van a gazdaságra az, ha egy márkás terméket hamisítanak. A tanulók mindössze 15,6 százaléka válaszolta azt, hogy szerinte nincs semmilyen hatással rá, amíg 58,6 százalékuk szerint van rossz hatással a gazdaságra, és 25,8 százalékuk szerint van jó hatással a márkás termékek hamisítása.

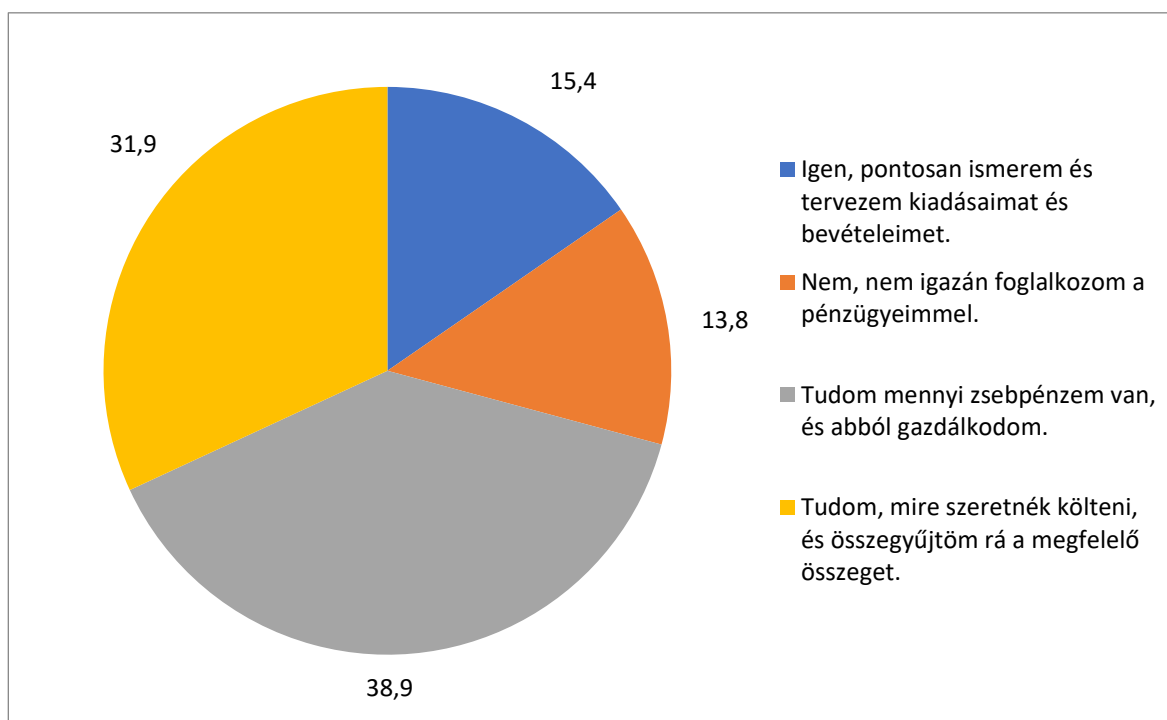
19. kérdés: Véleményed szerint milyen hatással van a gazdaságra, hogy a márkás termékeket hamisítják? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A blokk utolsó kérdésében azt kellett megválaszolniuk a felmérésben résztvevő általános iskolás hallgatóknak, hogy szerintük képben vannak-e saját pénzügyeikkel. A válaszadók harmada, 31,9 százaléka, tudja, mire szeretne költeni és összegyűjti rá az összeget, amíg 15,4% pontosan tudja a kiadásait és bevételeit, továbbá a diákok több mint a harmada, 38,9 százaléka tudja, hogy mennyi zsebpénze van, és abból gazdálkodik. Végül 13,8 százaléka adott nemleges választ a kérdésre a pénzügyeikkel kapcsolatban. A kimutatásból látszik, hogy a diákok nagy többsége, 86,2 százaléka valamilyen módon, szerinte, tisztában van a pénzügyeivel kapcsolatban.

20. kérdés: Mit gondolsz, képben vagy-e pénzügyeiddel? Válaszok megoszlása, %

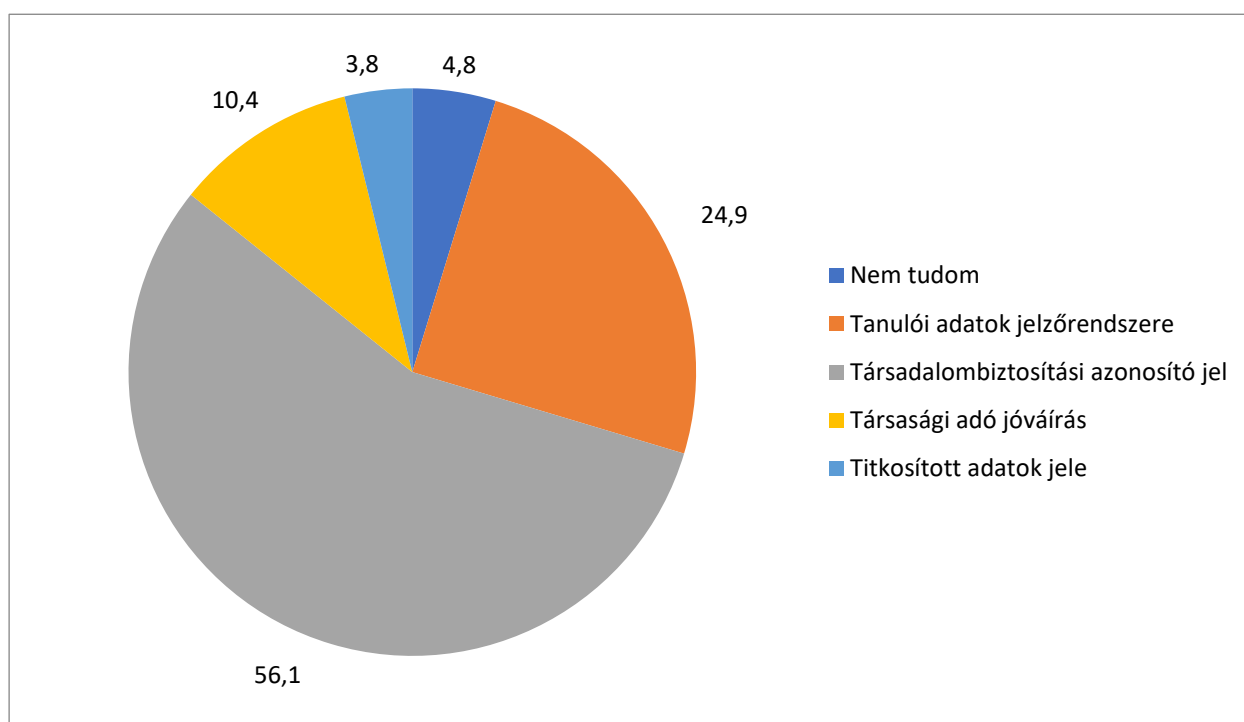

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

6. Általános szociális ismeretek, nyugdíjszámítás

Az általános iskolás felmérés utolsó négy kérdése a diákok szociális tudását járja körbe. A blokk első kérdése rögtön egy alapvető fogalmat szeretne tisztázni, miszerint a diákok tudják-e minek a rövidítése a TAJ. A kérdezettek mindössze 3,8 százaléka nem tudott a kérdésre válaszolni, amíg a diákok több mint a fele, azaz 56,1 százaléka pontosan tudta minek a rövidítése a TAJ. A kérdésre 40,1% válaszolt rosszul. A diákok negyede, 24,9%-a k, a "Tanulói Adatok Jelzőrendszere" választ adta meg. Az eredményből látszik, hogy kicsit kevesebb mint a fele, 43,9 százaléka az általános iskolás tanulóknak nincs tisztában azzal, hogy minek a rövidítése a TAJ szó.

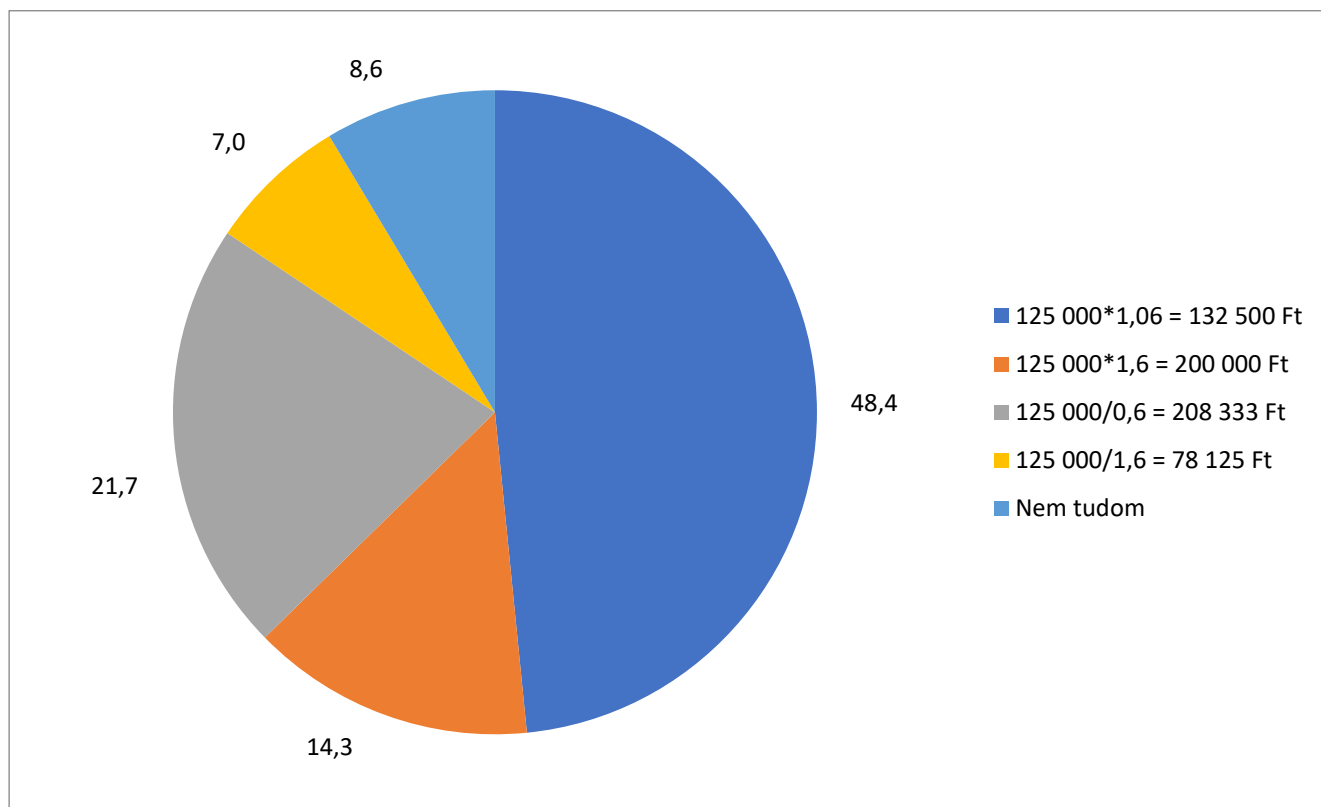
21. kérdés: Minek a rövidítése a TAJ? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A következő kérdés megint csak a tanulók százalékszámításos tudására irányult. A diákok mindössze 8,6 százaléka nem tudott elindulni a feladaton és ezáltal nem tudta a választ, amíg körülbelül a diákok fele, 48,4 százalékuk oldotta meg helyesen a feladatot. 43% volt azoknak az aránya, akik rosszul oldották meg a feladatot, melyből 21,7% volt azon tanulók aránya, akik szerint 208333Ft volt a helyes válasz.

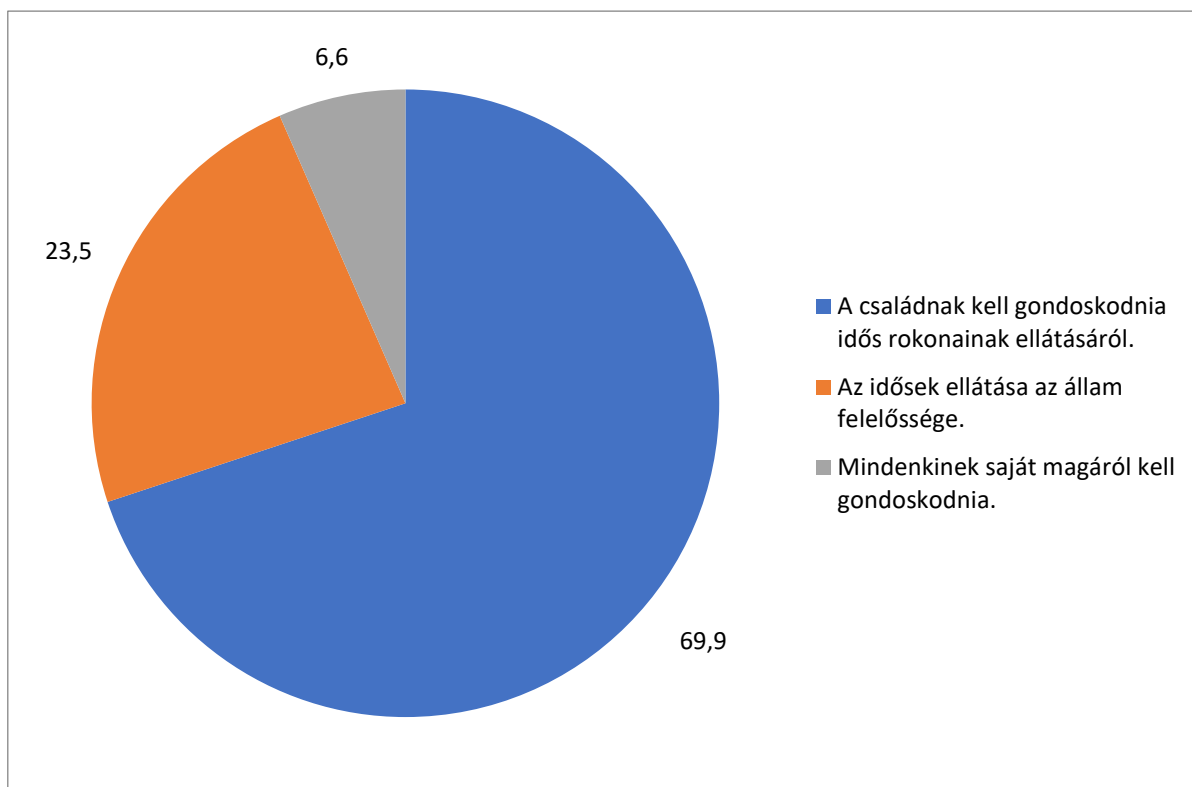
22. kérdés: Mennyi lesz nagypapa nyugdíja, ha a korábbi 125 000 forintos nyugdíja 6 %-kal nő? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A 23. kérdésben az idősök ellátásáról volt szó és erről kérdezték a diákokat, hogy szerintük kiknek a feladata ez a társadalmi kérdés. 69,9 százalékuk szerint a családnak kell gondoskodnia idős rokonaik ellátásáról, amíg, mindössze 6,6% az aránya azoknak, akik szerint, mindenkinek saját magáról kell gondoskodnia és majdnem a negyedük, 23,5 százalékuk gondolja úgy, hogy ez a feladat az állam felelőssége lenne. Az eredményből jól látszik, hogy a diákok többsége úgy gondolja, hogy nem az állam feladata az idős emberekről gondoskodni, hanem inkább a családé.

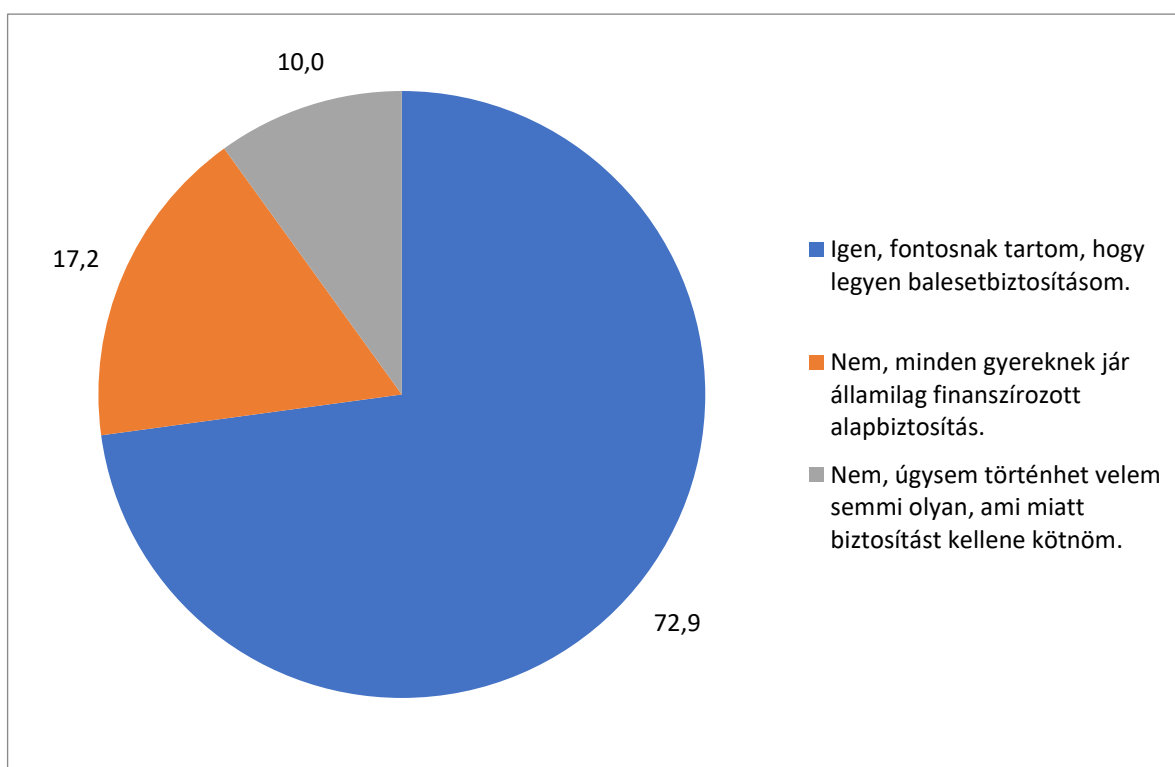
23. kérdés: Szerinted kinek a felelőssége gondoskodni az idősök ellátásáról? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján

A szociális témakör és egyben a felmérés utolsó kérdésében a diákokat a tanulói balesetbiztosítás fontosságáról kérdezték. A tanulók majdnem háromnegyede, 72,9 százaléka szerint fontos, hogy legyen balesetbiztosítása és mindössze 27,2% azoknak az aránya, akik nemlegesen válaszoltak a kérdésre és ebből 17,2 százalékuk szerint nem fontos a megkötése, minden gyereknek járnia kéne alapbiztosítás az államtól és 10 százalékuk gondolja úgy, hogy nem fog semmi se velük történni és felesleges biztosítást kötnie emiatt.

24. kérdés: Fontosnak tartod tanulói balesetbiztosítás kötését? Válaszok megoszlása, %

Forrás: saját szerkesztés, Econventio 2019 alapján